

Vajnorské novinky

Dvojmesačník občanov mestskej časti Bratislava-Vajnory

Autor Foto:
Majo Peiger,
Nový Čas

**Vajnorský ornament zapísaný do zoznamu
Tu som sa narodil, tu žijem
Od návštevy Jána Pavla II. uplynulo 27 rokov**

ŽIVOT JE ZMENA

Igor Kňazovický

Žijeme v rýchlych časoch, v časoch, keď sa zmeny dejú v takom tempe, že si ich niekedy ani nedokážeme uvedomiť. Zmeny sa dotýkajú každého z nás. Mení sa životný štýl, mení sa jazyk, menia sa zvyky ľudí, menia sa samotní ľudia.

Vajnorské novinky sa menia. Pristúpili sme k zmene, lebo taký je život. Plný zmien. Trochu nám bude trvať, kým si na nový vizuál zvykneme. Snažili sme sa ho urobiť pútavým a zaujímavým. Zaujímavým pre oko a pútavým pre čitateľa. Redakčná rada sa bude naďalej snažiť vybrať do čísla zaujímavé témy, súvisiace so životom v obci. V príspevkoch nájdete udalosti, ktoré sa v obci stali, predstavíme vám zaujímavých spoluobčanov, v reportážach nájdete možno svojich susedov a niekedy aj seba. Nájdete tam príspevky, s ktorými nemusíte súhlasiť, lebo každému sa nedá trafiť do vkusu. Našou snahou však je poskladať pestrú mozaiku života dediny.

Zmeny sú krokom dopredu. Nedá sa však zabúdať na historický odkaz, na tradíciu, ktorú nám zanechali naši predkovia. Lebo bez minulosti niet budúcnosti. V grafickom návrhu noviniek sme sa preto chceli držať odkazu. Odišli sme od modrej farby a pristúpili k červenej, ktorá je farbou vyskytujúcou sa v historickom odkaze tohto regiónu. Vo vizuále sme použili nový typ písma aj zväčšili jeho rozmer. Veríme, že to zvýši komfort čítania. V priebehu pár vydaní sa zmenia ešte niektoré detaily. Dúfam, že k spokojnosti čitateľov. Vajnorské novinky sa menia rovnako, ako sa menia Vajnory. Mení sa grafická stránka, pribúdajú témy. Snažme sa, aby sa pri tých zmenách nevytratil duch miesta. Vajnory si to zaslúžia.

OBSAH

- str. 3** Pochovaním basy sa skončili fašiangy
str. 4 Opýtali sme sa starostu
str. 5 rekonštrukcia plavárne je dobrá správa / Občania rozhodujú o využití rozpočtu
str. 6 Uznesenia zo zastupiteľstva / Od návštevy Jána Pavla II uplynulo 27 rokov
str. 7 Hazard v Bratislave dostal červenú /K budúcnosti nechceme byť ľahostajní
str. 8 Jarné zvyky vo Vajnoroch
str. 9 Veľkonočný pondelok vo Vajnorskom ľudovom dome /Sekánka/ Broken Windows Theory
str. 10 Poľovníci čistili revír / Nechaj sa viesť ohňom!
str. 11 Jánskeho plaketa pre darcov krvi / Talianski priatelia poznávali vínnu cestu
str. 12 -13 Vajnorský ornament zapísaný do zoznamu
str. 14 -15 Vajnorský ľudový dom je národná kultúrna pamiatka
str. 16 Pomoc rodičom, keď chcú dať dieťa do MŠ
str. 17 Slávnosť uvítania detí do života
str. 18 Detské mesto povolani v obchodnom centre / Lyžiarsky výcvik
str. 19 Deň otvorených dverí /Takto si tu žijeme...
str. 20 Zo slohu som mal vždy zlé známky
str. 21 Čo je potrebné urobiť pred sv. omšou
str. 22 - 23 Beatifikačný proces Titusa Zemana
str. 24 Uctili sme si vajnorské ženy / Projekt komunitnej prepravy
str. 25 Zo života knižnice
str. 26 - 27 Tu som sa narodil, tu žijem
str. 28 112. výročie príchodu F. Jurigu / Od oslobodenia uplynulo už 72 rokov
str. 29 Teta Lojzka je tu stále s nami
str. 30 -31 Futbal vo Vajnoroch má dlhú tradíciu
str. 32 Štyri výhry jedna prehra
str. 33 Začala sa koliesková sezóna! / Detský Duatlon
str. 34 -35 Ako Mária Terézia zavinila spor
str. 36 Májová opekačka / Stavanie mája
str. 38- 39 Oznamy

str. 33

str. 36

str. 12

str. 24

POCHOVANÍM BASY SA SKONČILI FAŠIANGY

Ani sme sa nenazdali a bol tu koniec tancovačiek a zábav a s ním spojené pochovanie basy a posledná fašiangová zábava v tomto roku.

Tá tohtoročná bola naozaj skvelá. Masky sa predvážali, boli jedna krajšia ako druhá. Bolo ich neúrekom dosť, čo svedčí o tom, že Vajnoráci sa radi zabávajú a udržiavajú tradície. Fašiangy definitívne urobili bodku za zimou a rýchlo aj vďaka počasiu sme sa prehupli do jari.

Už teraz sa tešíme na pripravované jarné podujatia, keď si spolu pripomenieme obyčaje a zvyky vo Vajnoroch na Veľkú noc.

Vajnorské novinky

E-mail: redakcia@vajnory.sk
 Internetová adresa:
 www.vajnory.sk

Dvojmesačník obyvateľov Mestskej časti Bratislava – Vajnory. Vydáva Vajnorská podporná spoločnosť, sídlo: MÚ Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava, IČO: 00 304 565. ISSN 1339-0201. Registračné číslo: EV 3049/09. Redakcia: MÚ Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava. Náklad: 2000 výtlačkov. Nepredajné. Vydané 5. mája 2017, číslo 3-4/2017, ročník XXIII. Šéfredaktor: Igor Kňazovický. Redakčná rada: predsedníčka Soňa Molnárová, podpredseda: Michal Vlček, členovia: Mário Schwab, Martin Otápk, Mária Horváthová, Eva Bielčíková, Edita Jaslovská. Jazyková redaktorka: Edita Jaslovská. Dtp a tlač: Ultra Print s.r.o. Pluhová 49, 831 03 Bratislava. Inzeráty: redakcia@vajnory.sk, bielcikova@vajnory.sk, tel. č.: 0850 24 25 24. Vydavateľ nezodpovedá za obsah inzerátov. Redakcia nevracia nevyžiadané rukopisy a fotografie. Za obsah jednotlivých príspevkov zodpovedajú v plnom rozsahu autori. Názory autorov a redakcie nemusia byť totožné. V čísle boli použité fotografie od Antona Jakubáča, Igora Kňazovického a z archívu redakcie.

SPÝTALI SME SA STAROSTU

Nelegálne skládky odpadu trápia celú Bratislavu a najmä jej okrajové časti. Miestny úrad Vajnory robí všetko, čo sa dá, aby skládky čistil, alebo „presvedčil“ majiteľa pozemku, že je jeho povinnosťou sa o pozemok nielen starať, ale aj udržiavať ho v čistote. Zmienaná skládka vznikla v areáli obchodného centra. Po niekoľkotýždňovej vzájomnej komunikácii sme sa však so správcom OC dohodli a ten odpadky zlikvidoval a prisľúbil, že bude dbať o poriadok v okolí parkoviska aj priľahlých budov. Sme radi, že sa nám podarilo so správcom nájsť spoločný záujem veci riešiť. Lebo je pravda, že s niektorými majiteľmi pozemkov je naozaj ťažká reč. Situáciu budeme ďalej monitorovať.

? Po zime sa vyskytli na cestách a chodníkoch výtlky a diery. Je to každoročná oštara nielen mestskej časti Vajnory. Kedy sa budú opravovať jednotlivé cesty a chodníky?

Peter

Ako ste spomínali, výtlky sa objavujú po každej zime na cestách a chodníkoch. Snažíme sa tieto podnety promptne a bez prieťahov riešiť. Treba podotknúť, že časť komunikácií kade chodí MHD má v správe Magistrát mesta Bratislava a opravy porúch asfaltového koberca zabezpečuje cez tretiu firmu. Nahlásené podnety posielame správcovi a ten ich v rámci svojich možností rieši. Pred pár dňami sme boli svedkami opravy časti Ulice Pri mlyne, ktorá tiež patrí pod správu magistrátu. Bola to prvá zo série opráv ciest a ulíc v celej Bratislave. V celkovej hodnote niekoľko miliónov eur. V našej mestskej časti máme prisľúbenú renováciu ulice Dorastenecká v priebehu budúceho roku. Tohto roku sa opraví iba jednotlivé výtlky. Chodníky a cesty, ktoré sú v správe mestskej časti, sa budú opravovať priebežne počas roka, podľa toho, ako nám to dovoľia kapacity a rozpočet.

? Pán starosta, počas daždivého počia nás trápia mláky a stojatá voda na miestnych uliciach. Prechádzajúce autá ich rozstrekujú na okoloidúcich chodcov. Budete to riešiť?

Redakcia

Začali sme budovať, respektíve renovovať a odstraňovať lokálne bodové nedostatky odvodnenia miestnych komunikácií. Práca sú rozdelené do 4 etáp podľa lokality. Presné termíny a ulice sú zverejnené na webovej stránke www.vajnory.sk. Podľa harmonogramu sa začne už v týchto dňoch

na Osloboditeľskej ulici s veľkou mláskou pred ZŠ K. Brúderovej a postupovať sa bude podľa schváleného harmonogramu na Ulici Kataríny Brúderovej. Nasledovne sa práce začnú na Pračanskej ulici. Poslednou lokalitou je križovatka ulíc Tomanová a Uhliská. Tu očakávame najnáročnejšie práce. Priebežne sa budú robiť lokálne opravy. Vzhľadom na podnety, ktoré dostávame, chceme zabezpečiť obyvateľov, že všetky zelené miesta sa po skončení stavebných prác budú vzápätí rekultivovať.

? Na pozemku pri obytných domoch Rybničná 61sa pravidelne vyskytujú skryté divoké skládky odpadu. Občas sa tu objaví ja starý nábytok. Nemohla by mestská časť pristaviť kontajner?

Monika

Ďakujem za otázku, ako som už spomínal, likvidácia divokých skládok je dlhotrvajúca činnosť a vôbec nie je lacná. Podľa zákona o odpadoch sú odpady rozdelené do niekoľkých skupín. Likvidáciu skládok z komunálneho odpadu môže zabezpečiť miestny úrad, stavebný odpad okresný úrad, nebezpečný odpad likvidujú špeciálne organizácie. Aby to nebolo jednoduché, skúma sa aj, kto skládku založil. Prípadne, na čom pozemku sa nachádza. Ak je to odpad, ktorý nemôžeme likvidovať z dôvodu, že nemáme na to kompetencie, alebo sa nenachádza na našej parcele, kolegovia z úradu kontaktujú zodpovedné inštitúcie – okresný úrad odbor starostlivosti o ŽP s požiadavkou to riešiť. Prípadne hľadáme iné riešenia. Napríklad časť pozemku pri spomínaných bytových domoch chceme prenajať od Pozemkového fondu, aby sme ho mohli udržiavať čistý. Čo sa týka kontajnera, zabezpečili sme mobilný kontajner od spoločnosti OLO, ktorý bol v lokalite pristavený po určitý čas. Po naplnení bol odvezený, v prípade potreby ho môžeme pristaviť znovu.

Pozvánka na otvorenú stredu so starostom 7. júna 2017
Pozývame vás na otvorenú stredu so starostom, ktorá sa uskutoční 7. júna 2017 v čase od 16.00 do 18.00 h. Ak máte akékoľvek otázky, námety, reklamácie či pripomienky, bez objednávania ste srdečne vítaní na pôde Miestneho úradu Mestskej časti Bratislava-Vajnory

REKONŠTRUKCIA PLAVÁRNE JE DOBRÁ SPRÁVA PRE RYBNIČNÚ

Monika Voleková

Pozitívny ohlas na facebookovej stránke Naša Rybničná pre bytový dom Rybničná 61/A mala tlačová správa Bratislavského samosprávneho kraja o rekonštrukcii plaveckého bazéna v Strednej odbornej škole hotelových služieb na Pántoch, ktorá je v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti.

Župná poslankyňa Anna Zemanová z Vajnora povedala, že bazén fungoval od roku 2003 a bol veľmi využívaný. Obnovený bazén by mal byť v prevádzke od septembra pre žiakov školy, seniorov z DSS v Rači aj pre verejnosť. To znamená, od nového školského roku. Je to veľmi potešiteľná informácia, pretože aj pre obyvateľov Rybničnej, deti, mládež a dospelých sa rozširujú možnosti, ako zmysluplne tráviť čas - športom. Bazén v hoteli Barónka v blízkosti Rači nie je riadny plavecký, je skôr pre rodičov s malými deťmi, ktoré sa učia plávať. Riadny plavecký bazén je v komplexe Centrál a novootvorená plaváreň v Petržalke - je až za Duna-

jom, na opačnom konci Bratislavy. Plavecký bazén v strednej škole Na Pántoch bude určite zaujímavý aj pre nových obyvateľov polyfunkčného komplexu Diamant a prispieje k zatraktívneniu tejto oblasti Bratislavy. Verím, že obnova plaveckého bazéna nebude jedinou akciou v našej lokalite. Výstavbou polyfunkčného domu tu pribudnú ďalší obyvatelia, zvýši sa nákupný potenciál a budeme ešte zaujímavejší pre obchodné reťazce a bankové domy, aby sme mali na skok modernú samoobsluhu, lekáreň či bankomat. Hoci v dvoch bytových domoch sú stovky bytov, za týmito službami musíme cestovať inam.

OBČANIA ROZHODUJÚ O VYUŽITÍ ROZPOČTU

Tomáš Kulka, vedúci oddelenia vnútornej správy

Vajnoráci, hlasujte za svoje návrhy v rámci vajnorského participatívneho rozpočtu.

Mestská časť Bratislava-Vajnory opäť vyčlenila zo svojho rozpočtu sumu, ktorá bude použitá na zlepšenie či skrášlenie Vajnora. Tento rok ponúkame možnosť zúčastniť sa na využití sumy 8600 eur z vajnorského rozpočtu. Oproti minulému roku sa suma zvyšuje o 20 %. Informácia bola zverejnená začiatkom roka na webovej stránke vajnory.sk. Termín predkladania návrhov bol určený do 31. marca 2017 s podmienkou realizovania návrhov do konca kalendárneho roku s tým, že celko-

vé návrhy na jeden projekt nepresiahnu 3000 eur. Hlasovať môžete od 28. apríla do 31. mája 2017 a návrhy, ktoré získajú najviac hlasov, sa budú realizovať. Hlasovať môžete vyplnením hlasovacieho lístka (dole si ho vystrihnite a zašlite na adresu Miestneho úradu vo Vajnorocho) alebo na našej webovej stránke v časti participatívny rozpočet. O výsledkoch hlasovania vás budeme informovať na našej webovej stránke vajnory.sk a taktiež v ďalšom vydaní Vajnorých noviniek. Ďakujeme za všetky návrhy a tie, ktoré sa dajú realizovať a sú vo vlastníctve mestskej časti, uvádzame v tabuľke. Úrad miestnej časti víta všetky podnety od občanov a všetkým sa zaoberá. Aj keď sa nedajú zrealizovať z participatívneho rozpočtu, niektoré z návrhov plánuje miestna časť realizovať z iných rozpočtových kapitol a niektoré už dokonca realizuje.

Pravidlá hlasovania:

- hlasovať môžu občania s trvalým alebo prechodným pobytom vo Vajnorocho
- hlasovať možno najviac za dva návrhy
- minimálny vek 15 rokov
- pri hlasovaní uviesť meno, priezvisko, adresu trvalého bydliska, telefónne číslo
- hlasovať sa dá elektronicky na www.vajnory.sk alebo formou hlasovacieho lístka (poštou, do schránky miestneho úradu alebo osobne na úrade na Front Office)
- hlasovať možno iba jedenkrát, pri elektronickom hlasovaní sa zaznamenáva IP adresa
- výsledky hlasovania budú zverejnené do troch pracovných dní od skončenia hlasovania
- Mestská časť Bratislava-Vajnory si vyhradzuje právo podozrivé hlasovania preveriť, resp. vyradiť

? Pán starosta, podľa dostupných informácií chce správca Letiska Milana R. Štefánika vybudovať novú prístavaciu dráhu s prístavacím a vzletovým koridorom smerom na Raču a Vajnory. Aké je stanovisko miestneho úradu k zámeru letiska?

Matej

Mestská časť Bratislava-Vajnory, podobne ako Rača, nesúhlasí so zámerom vybudovania tretej vzletovej dráhy na Letisku M. R. Štefánika. Jedným z dôvodov odmietavého stanoviska je zvýšenie frekvencie preletov lietadiel v nízkej výške nad dedinou, čím by sa zvýšila úroveň hluku a znížila kvalita života obyvateľov. Svoje stanovisko úrad poslal vedeniu letiska už 9. marca 2017. Pán Matej, spokojný život občanov Vajnora je pre mňa prioritou, a preto aktivity, ktoré by mali kvalitu života obmedzovať, budem odmietať.

? Nelegálne skládky odpadu hyzdia naše okolie. Jedna vznikla aj pri OC Vajnoria. Ako to budete riešiť?

Palo

Číslo návrhu	Participatívny rozpočet 2017
1.	Doplniť nové vybavenie na detské ihrisko
2.	Vybudovanie menšej kamennej kruhovej fontány (priemer ca 10 m) s lavičkami v tieni zelene, napr. pred vchodom na detské ihrisko Koniarkova
3.	Nákup a osadenie nových smetných košov v centrálnej časti Vajnora, keďže momentálne umiestnenie je nesystémové, koše sú rôznych rozmerov, dizajnu, objemu, sú značne zastarané.
4.	Semafor na prechode Hospodárska
5.	Dobré osvetlenie všetkých prechodov cez cestu na Rolníckej ulici.
6.	Dovedenie vody na detské ihrisko
7.	Odstránenie štrku pod preliezkami a nahradenie ho dopadovou hmotou, alebo kôrou (cena zodratých detských topánok je väčšia ako cena štrku na ihrisku).
8.	Ohradenie zberného miesta na separovaný odpad na ulici K. Brúderovej aj Hospodárskej. S otváracími hodinami pondelok až sobota od 8.00-20.00 h.
9.	Automasáže - chodníky s kameňmi, kde by ste si naboso mohli masírovať nohy, alebo pologuľa, na ktorú by ste si ľahli na chrbát a natáhovaním si uvoľňovali chrbticu. Bolo to vyrobené z kameňa alebo betónu.
10.	Cyklochodník aspoň z betónových kvádrov, ktorý by umožnil prepojiť JURAVU s BEZ-kou.
11.	Cykloservisný stojan na Jurave.
12.	Vybudovanie chodníka k Vajnorému ľudovému domu od Domu kultúry.

HLASOVACÍ LÍSTOK K PARTICIPATÍVNEMU ROZPOČTU

Meno a priezvisko

Adresa trvalého alebo prechodného pobytu

E-mail

Hlasujem za návrh (napíšte číslo návrhu)

UZNESENIA ZO ZASTUPITEĽSTVA

Tomáš Kulka

Dňa 20. apríla 2017 sa uskutočnilo 16. zasadnutie miestneho zastupiteľstva.

Na začiatku zastupiteľstva si poslanci vypočuli Informáciu o činnosti Mestskej polície Bratislava v mestskej časti Bratislava-Vajnory za rok 2016, ktorú predniesol st. inšp. Juraj Giertli. Po prerokovaní zamietli upozornenie prokurátora vo veci vydávania povolení na vjazd na komunikácii Na doline - Jurská cesta a dali súhlas vo veci dodatku štatútu hlavného mesta o pôsobnosti mestských častí vykonávať funkciu opatrovníka. Nasledovne zvolili nového člena do komisie sociál-

nej, školstva a zdravotníctva Jána Krištofiča. Nasledoval blok správ o činnosti miestneho úradu za minulý rok, kde si poslanci vypočuli informácie o činnosti stavebného úradu, matričného úradu a ohlasovne pobytu, o osvedčovaní listín a podpisov na listinách, vyhodnotenie prevádzkovania ľadovej plochy a správu o činnosti miestneho kontrolóra. Nasledovne prerokovali a schválili Komunitný plán sociálnych služieb na programovacie obdobie 2017 - 2021 a Zásady používania miestneho rozhlasu. Nasledovala časť venovaná rozvojovým projektom, kde boli schválené žiadosti o nenávratný finančný príspevok s cieľom rozšírenia cyklotrás vo Vajnoroch, partnerský model spolupráce mestskej časti so Slovenským zväzom ľadového hokeja a prerokovaný projekt komunitej prepravnej služby.

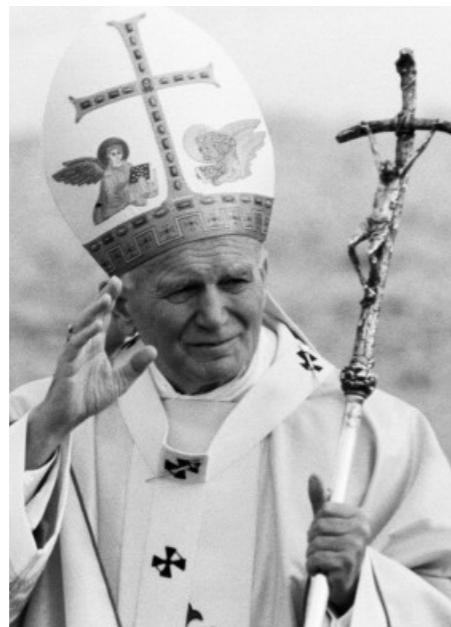
Potom prišli na radu body týkajúce sa majetku a financií. Boli schválené prenájmy pozemkov, potrebné na činnosť prevádzok počas letnej sezóny na Vajnorských jazerách a predaj pozemkov, ktorým sa zosúladi aktuálny stav užívania. V ďalšom bode poslanci svojimi hlasmi podporili zámenu pozemkov, ktorými sa čiastočne rieši problém využívania futbalového ihriska. V bode rôzne sa prítomní občania vrátili k stiahnutému bodu programu, týkajúceho sa prenájmu pozemku súvisiaceho s výstavbou obchodného domu pri kruhovej križovatke a vyslovili svoj nesúhlas s výstavbou. Týmto si vás dovoľujeme pozvať na nasledujúce zasadnutia miestneho zastupiteľstva, ktoré je plánované na 22. júna 2017.

OD NÁVŠTEVY JÁNA PAVLA II. UPLYNULO 27 ROKOV

Tomáš Javor

Bolo týždeň po veľkej noci 22. apríla 1990. Na vajnorské letisko prichádzali ľudia dobrej vôle z blízka aj z ďaleka.

Chystala sa udalosť, o ktorej by sme pred rokom 1989 ani nesnívali. Na Slovensko prišiel prvýkrát pápež Ján Pavol II. a odslúžil omšu pod šírím nebom pre státisíce prítomných. Je to udalosť s veľkým významom nielen pre Vajnory. Preto sa na zasadnutí zastupiteľstva hovorilo o tom, že by bolo vhodné uznať so súhlasom majiteľov pozemkov, časť starého letiska za pamätné miesto a jedno z osobitne významných pamätihodností obce. Toto miesto pri zrušení letiska bolo opustené, ale do budúcnosti by získalo svoju tvár. Pápež Ján Pavol II. sa zaradil medzi najobľúbenejších pápežov v celej histórii Cirkvi, ako pápež, ktorý menil ľudské srdcia v toľkých národoch sveta. A bol to pápež, ktorý bol zvlášť významný pre tvorbu histórie novej Európy. V roku 1990 po diplomatických rokovaniach s federálnou vládou v Prahe priletel na Slovensko. Tu, vo Vajnoroch, 22. 4. 1990 pokľakol a pobožkával slovenskú zem. Tak konal iba pri samostatných štátnych celkoch počas štátnej návštevy. Týmto sa začala diplomatická púť slovenskej samostatnosti. Nečakane. Priamočiaro. A zverejnená celému svetu. Pre centrály celosvetových médií každého druhu to bolo veľkým prevyšením, kde tento pápež prišiel a čo vykonal. Do malého stredoeurópske-

ho regiónu, ktorého históriu takmer ani nepoznáme?! Na územie Slovenska ešte nikdy neprišiel pápež a nikdy nezaznelo pre tento kraj zeme jeho osobné posolstvo, posolstvo priamo venované tomuto národu. Ak si pripomínáme jeho obsah, tak jadrom bola jeho láska k nášmu národu, ktorý chcel osobne už dlho navštíviť od svojho zvolenia. Prísť sem chcel viackrát, no neumožnili mu to. Pre rôzne úskalnia a prekážky. Keď tu, vo Vajnoroch, pobožkával slovenskú zem, bol jeho bozk plný lásky, o ktorej hovoril tak jednoducho a spontánne. Pre viaceré národy a kultúry znelo jeho ospravedlnenie sa za jednotlivé krivdy

predstaviteľov Cirkvi, ktoré boli najmä pochybením v láske. Touto pečatou ospravedlnenia sa aj ďalej stále osvetľuje pravdu. Bol všetkými veľmi milovaný a každému národu taký vzácny. Lebo z jeho srdca pramenila veľkosť citu, ktorú pre jeho skutky spoznal celý svet. Mnohí mu pripisovali vo svojej viere aj zázraky, v postupnosti sa tieto skúmajú, ale nech sa stalo okolo neho čokoľvek, svätec Ján Pavol II., ako človek, dokázal iba milovať. A bolo to okolo neho cítiť.

Keď prichádzal sem, do Vajnor, chcel slovenskému národu povedať veľmi mnoho, nestihol to všetko dopovedať a musel prísť viackrát. A vytvoril osobitne silné duchovné spojenie medzi Vajnoramí a ďalšími miestami na Slovensku. Práve tu bol prvopočiatok jeho posolstva národu, ktorý tak veľmi chcel navštíviť. Povedal: „Viem, ako máte pápeža radi. Aj pápež vás má veľmi rád“. S vďačným očakávaním sme hľadeli na jeho príchod a na jeho slová, ktoré boli priame. Centrum jeho dôrazu bolo veľkomoravské posolstvo, prišiel si k nám uctiť sv. Cyrila a Metoda a veľkosť ich diela, dedičstvo našich otcov. Práve ich vyhlásil za spolupatrónov Európy, apoštolským listom „Egregiae virtutis“ v roku 1980, už štyri roky po svojom zvolení za pápeža. Ide o historickú návštevu Slovenska a významnú dejinnú udalosť pre Slovensko. Nové poznávanie Slovenska vo svete. Práve pápež Ján Pavol II. si tu zaslúži svoje pamätné miesto. Pamätník jeho historického príchodu a jeho osobného posolstva k nášmu národu.

HAZARD V BRATISLAVE DOSTAL ČERVENÚ

Igor Kňazovický, Trend (upravené)

Z tridsiatich prítomných poslancov na zasadnutí Magistrátu mesta Bratislava 30. apríla hlasovalo za zákaz hazardu v meste 27 poslancov, zdržal sa jeden a dvaja nehlasovali.

V praxi to však neznamená, že herne zaniknú hneď, mesto len prestane vydávať nové povolenia na ich prevádzku. Tie existujúce budú podnikať až do skončenia platnosti súčasných povolení. Licencie herniam sa vydávajú na jeden rok. Kasína dostávajú licencie spravidla na dva roky. Herne a kasína, ktorým vyprší platnosť licencie, budú musieť svoje prevádzky ztvoriť. V hlavnom meste bolo vlni dokopy 305 zariadení, z toho je 164 herní vrátane kasín a zvyšok sú iné prevádzky s maximálne dvoma zariadeniami. Vo Vajnoroch

sa to dotkne 5 prevádzok, z toho 1 herňa a 4 prevádzky s 1 alebo 2 výhernými prístrojmi. V roku 2016, ako aj v roku 2015 bolo umiestnených v horeuvedených prevádzkach 11 výherných prístrojov a podľa dostupných podkladov od prevádzkovateľov žiadne videohry. Bratislavskí poslanci schválili plošný zákaz hazardu v reakcii na petíciu, v ktorej tento krok požadovalo 136-tisíc ľudí. Platných podpisov však bolo len niečo vyše 98-tisíc. Prvý pokus plošne zakázať herne a kasína na februárovom zasadnutí zastupiteľstva nevyšiel, keď návrh neprešiel o jeden hlas. Magistrát však rozhodol, že sa o tomto bode bude hlasovať opäť. A práve to môže byť problém. Asociácia zábavy a hier, ktorá zastupuje herný biznis, totiž tvrdí, že poslanci nemôžu o zákaze hlasovať opätovne. Preto sa dá očakávať, že prijatie Všeobecne záväzného nariadenia, ktorým sa plošne zakazuje hazard na území hlavného mesta Bratislavy, napadne na súde. Názory odborníkov na legislatívu nie sú jednoznač-

né. V takom prípade bude kľúčové, ktorý právny výklad si daný sudca osvojí. Bratislava, ako hlavné mesto, je príliš lukratívny trh na to, aby ostal neobsadený. Môže sa, teda, zopakovať scenár z českého Brna, kde sa po plošnom zákaze rozmohli nelegálne herne, maskujúce sa za občianske združenia. V takom prípade bude na policii a súdoch, aby proti nelegálnym herniam rázne zakročili a potlačili ich hneď v zárodku. Ak sa totiž v Bratislave ilegálny biznis usadí, bude ťažké sa ho zbaviť. Riziko ich prevádzkovania je síce väčšie, no rovnako väčšie sú aj zisky „oslobodené“ od daní a poplatkov. Ak sa už raz Bratislava rozhodla pre plošný zákaz hazardu, treba to brať ako príležitosť na reštart. Ľudia totiž neprestanú mať záujem o hazardné hranie. Dnešný krok dáva mestu príležitosť nastaviť v spolupráci s vládou do budúcnosti rozumné pravidlá pre reguláciu hazardu v mestách, obciach a zabrániť tak nekontrolovanému rastu, ktorý Bratislavu dostal do dnešného stavu.

K BUDÚCNOSTI NECHCEME BYŤ LAHOSTAJNÍ

IFK

Vo štvrtok 4. apríla skupina aktivistov OZ Triblavina a občanov, obyvateľov mestskej časti Vajnory a obcí Chorvátsky Grob, Bernolákovo, Ivanka pri Dunaji, miest Pezinok a Svätý Jur, blokovali 30 minút premávku na Seneckej ceste.

Protestujúci v blízkosti objektu Slovak Parcel Service prechádzaním po prechode pre chodcov blokujú dopravu a týmto spôsobom protestujú proti navrhovanému rozšíreniu diaľnice D1 medzi Bratislavou a Trnavou bez súbežných komunikácií - kolektorov. Ako povedal starosta Vajnor a člen OZ Ján Mrva, protest mal vytvoriť verejný tlak na príslušné inštitúcie, ktoré majú v náplni realizáciu potrebných dopravných projektov v husto obývanom regióne medzi Bratislavou, Sencom a Pezinkom. „Tými sú vybudovanie križovatky Triblavina so súbežnými kolektormi, kto-

ré odľahčia regionálne cesty, rozšírenie cesty na Senec a štvorpruh a peziňsko-grobský obchvat,“ uviedol. Aktivisti sú v súvislosti s plánovaným rozšírením D1 presvedčení o nezákonnosti celého procesu, požadujú, aby sa prestavba diaľnice D1 medzi Bratislavou a Trnavou realizovala v súlade s vydanými povoleniami z roku 2013. Poukazujú, napríklad, na nesúlady zmeny koncepcie rozšírenia diaľnice zo šesťpruhovej s kolektormi na osempruhovú bez kolektorov s Územným plánom Bratislavského samosprávneho kraja (BSK). Nesúhlasia ani s dopravným posúdením budúcej diaľničnej križovatky Triblavina. Zmena sa, podľa ich slov, koná bez podloženia dopravnými prieskumami. Odvolávajú sa i na to, že s ich názorami sa stotožnil Najvyšší kontrolný úrad SR. Toto bol už tretí protest, upozorňujúci na nesúlady postupu ministerstva a Národnej diaľničnej spoločnosti pri rozširovaní D1. Prvým protestom bol zapálenie sviečok na prechode pre chodcov pred miestnym úradom vo Vajnoroch. Chceli sme si pripomenúť zmarené ľudské životy na cestách, zároveň sme solidárne podporili protestujúcich Kysučanov, ktorí chcú urýchliť dostavbu diaľnice D3 a oby-

vatel'ov Prešova bojujúcich za obchvat mesta. Nasledovne sme si vyskúšali obmedzenie dopravy priamo vo Vajnoroch. V polovici marca sa uskutočnila blokáda dopravy na Rolníckej ulici, kadiaľ denne tranzitujú tisíce automobilov. Neriešením situácie sa každodenné zápchy budú iba zhoršovať, ak NDS a ministerstvo dopravy nezačnú s okamžitou výstavbou rozšírenia diaľnice podľa pôvodného plánu. Na prechode pre chodcov pred zdravotným strediskom sa stretlo približne 80 ľudí, ktorí svojím pokojným chodením z jednej strany cesty na druhú prinútili vodičov čakať a vnímať dôležitosť riešenia dopravy. Protesty vyvolali záujem medzi vodičmi aj v radoch novinárov. Vajnory sa na niekoľko hodín mediálne stali neprehliadnutelnou časťou Bratislavy. Protest sa dostal do správ televízií, rádií aj novín. Zdá sa však, že príslušné miesta na ministerstve naďalej zostávajú slepé a hluché k požiadavkám občanov a zvyhodňujú iba záujmy developerov, ktorí môžu profitovať zo súčasného návrhu riešenia križovatky Triblavina. Budúcnosť dopravy závisí od toho, čo sa deje dnes. Preto v našom úsilí nepoľavíme. Záleží nám na budúcnosti.

JARNÉ ZVYKY VO VAJNOROCH

Gabriela Zemanová
predsedníčka OZ Podobenka z Vajnor

Keď stromy začali pučať a zazelenala sa tráva na lúke, schádzali sa vajnorské dievčatá a chlapci pri rôznych detských hrách, ale neskôr aj preto, aby sa pripravili na veľký sviatok uvítania jari.

Vo Vajnoroch vynášali dievčatá na Kvjetříň nedzela von z dediny kiselicu - figurínu, symbolizujúcu zimu a smrť a v ten istý deň donášali do dediny aj symbol leta, nového života - lésolu. Poobede, ešte pred vynešením kiselice, chodili dievčatá po dedine s lésolú. Bola to mohutná víbová haluz, ozdobená stuhami, papierovými a slamenými retiazkami, figúrkami vtákov, kráškami z papiera a víduškama. Vo Vajnoroch sa richtovava nie jedna, ale dve lésolu - každú pripravovali v stodole dievčatá z iného konca dediny, a práve tá ich musela byť krajšia ako lésolu dievčat z opačného konca a navyše obe chceli dôjsť k farárovi, rectorovi, richtárovi a iným popredným osobnostiam v dedine skôr. Potom sa vybrali dievčatá so spevom na cestu dedinou. Lésolu niesli na čele sprievodu striedavo vždy dve a dve dievčatá. Jedna dvojica niesla lésolu a druhý pár dievčat niesol s kraslicami, ktoré rozdávali gazdinám. Gazdiné ich obdarúvali peniazmi, za ktoré si nakúpili nové bavlnky na výzdobu vídušiek.

Na Kvetnú nedeľu pri raňajšej omši sa svätili bahniatka, po vajnorsky kočátka, ktoré potom také vysvätené mali ochrannú moc. Do domu, v ktorého okne sa kočátka nachádzali, nikdy neudrel blesk a v takom dome ani nikdy nehořelo. Hneď po letánijách sa začalo chodenie s kiselicou, s figurínou oblečenou do ženského vajnorského kroja, symbolizujúcou zimu a smrť. Dievčatá pritom spievali a znova rozdávali vajčička. Keď sprievod prešiel celou dedinou, odobral s k potoku, aby ju utopili. Pri potoku ju potom z parádných šiat vyzliekli a s výskotom ju hodili do vody. Obdobie Veľkej noci začína tzv. pašiovým týždňom od Kvetnej nedele do Bielej soboty. Už od pondelka sa začínalo veľké upratovanie, čistenie a bielenie domov. Tieto očistné obyčaje mali vypudiť z príbytkov všetko zlé, nečisté.

Na Zelenú štvrtku pri bohoslužbách zaviazali zvony, ktoré sa potom neozvali až do Bielej soboty. Po dedine sa však rozliehal zvuk ručných drevených rapkáčov a pojazdného tragača, ktorý ťahali mládenci za

ohlušujúceho rachotu po celej dedine. Velikí pátek bol dňom prísneho pôstu, keď sa jedlo len kiseu, strukoviny a ryby. Umývanie sa ľudí a hospodárskych zvierat na potoku veľkopiatočnou vodou malo zabezpečiť sviežosť a zdravie po celý budúci rok. Aj vo Vajnoroch vraj vídávali v tento deň kúpať sa v potoku bosorky. Keď sa na Biú sobotu po ranných bohoslužbách rozvázovali zvony, všetky na vydaj súce dievčatá utekali do šopy a nabrali za plnú náruč polienok, ktoré po príchode do domu porátali. Ak ich počet bol párný, budúcim mužom dievčatá mal byť mládenec, ak nepárny, tak vdovec. Na Bielu sobotu gazdiné chystali jedlá, ktoré mali byť na Veľkonočnú nedeľu v kostole posvätené; varila sa šunka, piekla sa fašírka, zvaná sekánka a pletený kysnutý koláč bez plnky, zvaný cauta. Varili sa a maľovali veľkonočné vajčička. Na Veľkonočnú nedzela vložila gazdiná všetky tieto jedlá do košíka, pričom počet vajec sa musel zhodovať s počtom členov rodiny, priložila soľ, košík prikryla puachetkou a odniesla posvjecit do kostola. Po príchode z kostola každý dostal kus svjeceného: ako prvé sa konzumovalo vajčičko. Manželia si ho prekrajovali "abi sa na druhém svjece zešli". Potom sa krájali koláč a mäso; za tým nasledovalo nedeľný obed. Posväteným jedlám ľudia pripisovali magickú silu a ochrannú moc. Škrupiny z vajčička sa zvykli rozsypať po vinohrade, aby krtice neryli. Významným veľkonočným obradným jedlom bolo vajčičko - symbol života. Na Veľkonočnú pondzelú už od rána chodili po dedine hlúčky mládencov s korbáčami, spletenými z ôsmich víbových prútov, na konci zviazaných farebnou mašľou. Šlahacka - šibiračka bola predovšetkým záležitosťou malých chlapcov a školákov, ktorí chodili šlahat najmä do rodín príbuzných a spolužiačiek. Za odmenu dostávali maľované vajčička a drobné peniaze.

Starší mládenci - pachouci nechodievali do domov cez deň. Až večer, keď išli na besedu k milej, šetrne ju vyšibali malým korbáčom. Odmenou im boli najkrajšie vlastnoručne vyrobené kraslice, z ktorých nejedno svedčilo o nevšednom estetickom cítení vajnor-

ských žien. Oblievačka nebola vo Vajnoroch zaužívaným zvykom, udomácnila sa až v povojnovom období.

Kvetná nedeľa

Podujatie s názvom Kvetříň nedzela takisto, ako v minulom roku, i tento rok organizovalo v Dome kultúry Vajnory 9. apríla v spolupráci s mestskou časťou Bratislava-Vajnory občianske združenie Podobenka z Vajnor. Na úvod ste si mohli pozrieť pásmo Jarné hry a obyčaje v podaní Detského folklórného súboru Podobenka z Vajnor pod vedením Gabriely Zemanovej a v Škole vajnorských tradícií vlastnoručne vyrobiť veľkonočnú kraslicu vo Vajnoroch tradičnou bavlnkovou technikou. Mohli ste sa pokochať krásou a zároveň si aj kúpiť diela a výrobky vajnorských ľudových umelkýň (Kristíny Rožňovcovej, Eriky Surányiovej - Berenciovej, Mariany Zemanovej, Viery Slezákovéj, Janky Grebečiovej, Renáty Hraškovéj, Kataríny Števiarovej, Anny Bartošovej, Ruženy Šutorovej, Jarmily Rybánskej a ďalších), ako aj krásu kvetinových aranžmánov floristickej dizajnerky Jaroslavy Bašistovej.

Súčasťou podujatia bola prezentácia o zápise Vajnorského ornamentu, ako prvku, do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska a slávnostné uvedenie a prezentácia poštovej známky a pohľadnice z emisie Veľká noc 2017: Vajnorská ľudová maľba. Téma vajnorského ornamentu bola venovaná aj výstava maľovaných a vyšívaných obrazov, zapožičaných od obyvateľov Vajnor, výstava fotografií Marka Grebečho, ako aj výstava obrazov Kristíny Rožňovcovej s názvom Vajnorské kaligrafie. V podvečer sa podujatie skončilo oficiálnym otvorením expozície v zrekonštruovanom Vajnorskom ľudovom dome, ktorú zriadilo predovšetkým zo svojich zbierok a spravuje občianske združenie Podobenka z Vajnor. Na záver sa chceme aj touto cestou poďakovať Jane Belovičovej, Zite Rohlíkovej a Anne Orthovej za darované predmety, ktoré sú súčasťou expozície Vajnorského ľudového domu.

BROKEN WINDOWS THEORY

Igor Kňazovický

Nie, nemusíte sa báť, neotvorili ste si anglický časopis. Ide o fenomén, ktorý pozorujeme denne všade okolo nás.

Názov v preklade znamená teória rozbitých okien, a v skratke hovorí, že drobný neporiadok alebo vandalizmus nastavujú spoločenskú normu a signalizujú, že práve priestupky sú na danom mieste normou. Ak ľudia vidia, že iní porušili predpisy, sú náchylnejší porušiť tieto a ďalšie predpisy aj oni. Jednoducho povedané, neporiadok a nevšímavosť k sebe „prítahujú“ ďalší neporiadok. Ide to do takých dôsledkov, že náhodné odpadky na zemi alebo graffiti na budove zvyšujú počet ukradnutých áut, alebo rozbité okno a opadaná omietka vplýva na vzrast krádeží a prepadnutí. Táto teória bola prvý raz publikovaná v roku 1982 v článku sociológov Jamesa

Q. Wilsona a Georga L. Kellinga z USA. Od toho času je predmetom početných debát a výskumov v rámci spoločenských vied a vo verejnej sfére. Teória bola aplikovaná pri reformách trestnej politiky vo veľkých amerických mestách. Krokom k riešeniu problému kriminality je podľa amerického sociálneho psychológa Philipa G. Zimbarda zlepšenie prostredia k životu v problémových oblastiach.

Túto teóriu chceli sociológovia otestovať v Holandsku v roku 2008. Na bicyklovom parkovisku pri nákupnom centre pripevnili na sedačky bicyklov reklamné letáky a pozorovali, čo s nimi vracajúci sa cyklisti urobia - hodia ich na zem, alebo si ich zoberú so sebou (na parkovisku neboli koše). Výsledok ukázal, že 33 percent majiteľov bicyklov hodilo leták na zem. Niečo prekvapujúce sa stalo, keď na ste nu parkoviška pribudli graffiti. Zrazu sa odhodil leták nerozhodla tretina ľudí, ale až zarážajúcich 69 percent.

Ako sa zachovávajú ľudia, keď sa uprace životný priestor? Početné pokusy a ak-

tivity rôznych organizácií ukázali, že to funguje. Ak sú odpadky upratané, skládka vyčistená, ľudia tam nasledovne ďalšie odpadky nenosia. Stačí trochu upratať si okolie. Určite sa teraz ozvú hlasy, že pravideľne poukazujú na vznikajúce skládky. Faktom je skutočnosť, fungovať to bude iba vtedy, ak sa do likvidácie odpadkov zapojíme všetci. Pár chlapcov z úradu to sami nestihnú. Kým sa ku malej skládke dostanú, tá narastie presne podľa vyššie spomínanej teórie. Stačí iba priložiť ruku k dielu. Aby sa nestávalo to, že vo vlastnom dvore je poriadok, ale pred bránou je to iný svet, tam sa môže diať čokoľvek, veď mi to nepatrí. Zodpovední sú iní.

Často chodievam na cyklotúry do susedného Rakúska. Veľmi rád prechádzam ľuboznými dedinkami, ako je Berg, Kittsee či Edelstal. Je radosť chodiť po čistých a upravených dedinkách, kde si netrúfate odhodit na zem ani obal z cukríkov či iné odpadky. Ak to spravíte, budú vás trápiť výčitky svedomia. Tam teória rozbitých okien funguje dokonale. A vo Vajnoroch?

VEĽKONOČNÝ PONDELOK VO VAJNORSKOM ĽUDOVOM DOME

Gabriela Zemanová
OZ Podobenka z Vajnor

Teším sa, že to na Veľkonočný pondelok vo Vajnorskom ľudovom dome naozaj žilo tradíciami! Tí, čo v čase od 9.00 do 14.00 h nakukli do dvora cez dokorán otvorenú bránu, nebanovali.

Nerátali sme ich, ale odhadom ich bolo asi aj 100, či už rodzených Vajnorákú, ale aj tých dondzítich. Prišli nás pozrieť aj obyvatelia zo susednej Rače, zo Starého Mesta a Vrakune, ale aj šibači zo Záhoria, Ždiaru, z USA či z Kanady. My, ženy a dievčatá, sme ich privítali oblečené, tak ako sa patrí, v tradičných ľudových krojoch a, samozrejme, šibačov sme odmenili vlastnoručne vyrobenými kraslicami. Někery šibači sa tiež vioblékali do pjekných vajnorských krojů (na nohách mjeľi gaťe ze šňůrama a kože-

né čižmi, na tēle pjeknú višivanú košelu a pruclek a na huavje širák s košírkama). Gazdiné pripravili tradičné veľkonočné jedlá. Tí, čo prišli, mohli okoštovať sekánku s kiseuima oharkama, ale aj ošvarkové pagáčiki a suatke kouáčiki - makovník, orechovník a sirovník. Nechýbalo ani vajnorské vínečko a krásne vajnorské piesne žien pri čepčení mladej nevesty. Návštevníci si prezreli expozíciu tradičného vajnorského príbytku. Pýtali sa na históriu Vajnor, ako aj na históriu samotného ľudového domu. Záujem prejavili o vajnorské tradície, vajnorský ornament, výšivky a kroje. Mali možnosť zakúpiť si vajnorskú keramiku, publikácie vydané MČ Bratislava-Vajnory a pokochať sa krásou a zároveň si aj zakúpiť výrobky vajnorských ľudových umelkýň.

SEKÁNKA

Gabriela Zemanová
OZ Podobenka z Vajnor

Potrebné suroviny: 15 žemieli, 15 vajec, ¾ kg bravčového pliecka alebo bôčika, ¾ kg hovädzieho chudého mäsa, mleté korenie, soľ, 2 - 3 väčšie cibule, 6 strúčikov cesnaku, petržlenová vňať, 100 g údenej slaniny

Žemle nadrobno pokrájame, pokropíme asi 10 - 12 lyžicami studeného mlieka (aby boli vlhke, nie mokré). Mäso pomelieme (v minulosti sa posekalo na drobné kúsky), na drobno pokrájanú cibuľu upražíme na masť (masť dáme podľa toho, aké tučné máme mäso). Mäso, žemle upražené cibuľku, pretlačený cesnak a celé vajcia (alebo z bielkov môžeme urobiť sneh) premiešame, podľa chuti okoreníme, osolíme, pridáme posekaný zelený petržlen a znovu premiešame. Plech dobre vymastíme a vylejeme do neho masu. Ak chceme, aby bola sekánka masťnejšia, môžeme do masy vmiešať aj na kúsky pokrájanú slaninku, alebo plátky slaninky poukladať pred pečením navrch masy. Pečieme pomaly, až kým to nezačne červeniť a na okrajoch sa od plechu odlupovať. Prajem dobrú chuť!

VAJNORSKÍ POĽOVNÍCI ČISTILI REVÍR V MALÝCH KARPATOCH

Eduard Fašung

Uvedomujem si, že žijeme v časech obrovskej produkcie odpadkov, no doteraz mi unikalo, ako sa odpad šíri zo zaľudneného prostredia do prírody.

Keď som sa dozvedel, že v prvú marcovú sobotu (4. 3.) organizujú ochranári prírody združení v Poľovníckej spoločnosti Vajnory čistenie vinogradov a lesa od odpadkov, považoval som to skôr za takú kamufláž predjarného pikniku ako náročnú brigádu. Preto mi prišlo čudné, že Miestny úrad Vajnory nechal vo vinogradoch pristaviť veľkokapacitný kontajner. Čím ho asi tak máme naplniť? No ukázalo sa, že tak miestny úrad, ako aj poľovnícka spoločnosť o čistení prírody od odpadkov už niečo vedia. Nebol to žiadny pracovník. Dvadsaťčlenná brigáda tvrdo pracovala od skorého rána do neskorého poobedia. „Autá s príviesnymi vozíkmi nestačili ani zväzať všetky odpadky. Plastové fľaše, sklo, konzervy, handry, káble, pneumatiky, dokonca aj umývadlá, či záchodové misky. Už predpoludním chlapi zaplnili kontajner kopcom. A na čistenie tam

toho ostalo ešte pomerne veľa,“ komentoval brigádu pre VN predseda Poľovníckej spoločnosti vo Vajnoroch Ján Panák. Mestská štvrť Vajnory má to výnimočné šťastie, že je ešte stále obklopená krásnou prírodou. Väčšina si to váži a pokladá za samozrejmé, že po nej nelietajú igelitové tašky, nepovaľujú sa rozbité fľaše, či stavebný odpad. Účasť na brigáde ma presvedčila, že v súčasnosti to už nie

je celkom samozrejmé. Vie o tom svoje miestny úrad, ktorý vynakladá nemalé úsilie na udržanie čistoty prostredia Vajnora. Bez neho by sa príroda v našom okolí dost' skoro premenila na jednu veľkú skládku odpadu. Vedia o tom aj ochranári prírody z poľovníckeho združenia, ktorí sa snažia udržiavať prírodu nášho okolia v rovnováhe a čistote.

NECHAJ SA VIEST' OHŇOM!

Karol Volf

Počas predposledného marcového víkend sa v klubovni vajnorských skautov uskutočnila vzdelávacia akcia pre mladých skautov: Vulkán.

Piatkový podvečer pri fontáne pred Graškovičovým palácom sa stretávam s partičkou ďalších skautov, účastníkov práve začínajúceho sa vzdelávacieho kurzu, niektorých už poznám, iných vidím prvý raz, spoločne sa na základe indícií vydávame naprieč mestom. Šifry a skryté odkazy nás priviedli k druhej skupine rovnako zapálených našincov, teraz je nás už 17, približne toľko má aj väčšina z nás rokov.

Prichádzame na „Trnko“, už vieme, že našou cieľovou destináciou je dedina v meste - Vajnory. Prší. Tajomnom zastreté miesto, kvapky dažďa stekajúce po oblečení, svištiaci vietor, to všetko ešte väčšmi umocňuje začiatok tohto víkend. Prichádzame do opustenej budovy, z ktorej sa ozýva tichá melódia a po stenách poskakujú mihotavé tieň od nespočetného množstva sviečok. Prvý raz vidím oheň, ktorým sa podľa motta kurzu mám nechať viesť. V malej miestnosti stretávame päťčlenný tím, ktorý stojí za celým víkendovým programom. Presúvame sa do skautskej klubovne, prekvapení jej priestranosťou a príjemnou atmosférou. Večerný program je zoznamovanie sa v intelektuálnej kaviarni, kde nič nie je také jednoduché, ako by sa mohlo zdať... Svoju obľúbenú pesničku predstavujeme

hlasným chlípáním čaju, rozprávame o svojom prvom dni v skautingu prostredníctvom veršov z básne, mlčky z písmen skladáme názov krajiny, ktorú by sme radi navštívili... Sobotný program je zmeskou interaktívnych prednášok, aktivít a hier. Skauting vychováva deti a mládež k všestrannému rozvoju osobnosti. Spoznáваме miesto aj seba navzájom. Učíme sa spolupráci, konštruktívnej kritike, plánovaniu programu a mnohému ďalšiemu. To všetko má smerovať k jasnemu posolstvu lídra: byť príkladom! V nedeľu napoludnie odchádzame nabudení energiou domov. Nevidíme sa naposledy, čaká nás ešte polrok spoločných zážitkov a nových skúseností. Vulkán je len pred nami, toto bol iba záchvev. Ďakujeme MČ Vajnory, že podporuje rozvoj mladých ľudí.

JÁNSKEHO PLAKETA PRE DARCOV KRVÍ

Ing. Emília Uhrinová, MPH
predsedníčka MS SČK

Členovia Miestneho spolku Slovenského Červeného kríža sa stretli v marci na výročnej schôdzi v priestoroch Domu kultúry.

Predsedníčka MS SČK privítala členov a hostí, za ústredie SČK generálnu sekretárku SČK Mgr. Zuzanu Rosiarovú-Kesegovú, za územný spolok SČK Bratislava - mesto riaditeľku PhDr. Janku Suškovú, za našu mestskú časť zástupkyňu starostu Soňu Molnárovú a JUDr. Kráľovičovú. Program schôdze bol veľmi bohatý. Na zhromaždení odznela správa o činnosti Miestneho spolku SČK, správa o výsledku hospodárenia za rok 2016 a bol schválený plán činnosti a návrh rozpočtu na rok 2017. Uskutočnila sa voľba predsedníctva miestneho spolku SČK. Novozvolenou predsedníčkou bola opäť Emília Uhrinová.

Na zhromaždení členov boli ocenení za bezpríspevkové darovanie krvi plaketami profesora MUDr. Jana Janského títo občania:

- zlatú Janského plaketu za 40 odberov získal Mgr. Daniel Panák
- bronzovú Janského plaketu za 10 odbe-

rov získali - Ing. Mário Swab, Martina Pipíšková, Ing. arch. Filip Pipíška. Predsedníčka Miestneho spolku SČK poďakovala za dlhoročnú a aktívnu prácu v miestnom spolku a zablagožela k významnému životnému jubileu 90 r. Agneši Feketovej, 80 r. Agneši Brúderovej, Kamilovi Červenkoví, 75 r. p. Amálii Ortovej, Božene Valentovej, Helene Kristínovej. Pani Melánii Dzianikovej, bývalej dlhoročnej predsedníčke, bol odovzdaný ďakovný list za dlhoročnú aktívnu a obetavú prácu v prospech Miestneho spolku SČK vo Vajnoroch.

TALIANSKI PRIATELIA POZNÁVALI VÍNNU CESTU

A. Feketová

Hovorí sa, že nič nie náhoda a všetko je tak, ako má byť.

Tak sa stalo, že naši priatelia z Alviana prišli na plánovanú Malokarpatskú vínnu cestu o týždeň skôr. Keďže mali už zakúpené letenky, tak sme spolu so Saurom zorganizovali náhradný program, v ktorom bola zahrnutá návšteva Viedne, prehliadka Bratislavy a teda aj malá súkromná vínná cesta, na ktorej sme navštívili vinárov vo Svätom Jure, Modre, Štefanovej a samozrejme aj vinára vo Vajnoroch. Poznáme sa už vyše 20 rokov, viaže nás spoločné priateľstvo a preto nebola núdza ani o príjemne prežité chvíle v rodinách vo Vajnoroch, čoho dôkazom sú aj priložené fotografie.

VAJNORSKÝ ORNAMENT

Elena Karácsonyová a Gabriela Zemanová z OZ Podobenka z Vajnor

„Z bohatstva ornamentálnych štýlov, ktoré sa na území Slovenska rozvinuli v priebehu 19. a prvej polovice 20. storočia, patrí vajnorský ornament k jedným z najvýraznejších.“

Úvodnú vetu sme si „požičali“ z brožúry o Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. Reprezentatívny zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva je súpisom významných prvkov a praktík nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. Je nám veľkou ct'ou, že sa vajnorský ornament dnes môže pochváliť od 2. marca 2017 zápisom do tohto zoznamu (spolu s tylovou paličkovanou čipkou Myjavskej pahorkatiny).

Vajnorský ornament je súbor výtvarných prvkov - jednotlivých ozdobných motívov, alebo ich kompozícia, predovšetkým rastlinných a vtáčích, ako aj celá miestna dekoratívna tradícia Vajnor. Pôvodne sa vyskytoval najmä vo výzdobe interiérov vajnorských domov, na textíliách, krojových súčiastiach a sakrálnych rúchach. V prevažnej miere sa v ňom využívajú rastlinné motívy - jablko, granátové jablko, rozličné ruže a iné druhy kvetov (napr. tulipán, klinček, sirôtkka, zvonček, konvalinka), púčiky kvetov, strapce hrozna, hroznové listy, úponky, d'atelinka, šišky, klásky, lístky, palmety. Zo zvieracích motívov je to motív vtáčika v najrozmanitejších podobách - páv, pelikán krmiaci mláďatá vlastnou krvou, dvojhlavý orol, motív včely. Na sakrálnych rúchach, textíliách a maľbách sa v kompozíciách využívajú aj cirkevné motívy - napr. Božské Srdce, baránok, kríž,

tříňová koruna. Vajnorský ornament využíva pásovú aj osovú kompozíciu, ktorá je spravidla symetrická. Dnešná podoba ornamentu sa vyznačuje pestrosťou farieb, farebnosť sa však prispôbuje konkrétnemu účelu využitia. Obdobím najväčšieho rozkvetu vajnorského ornamentu bolo 19. a prvá polovica 20. storočia. Jeho stvárnenie výrazne ovplyvnila ľudová umelkyňa Katarína Brúderová (1882 - 1964). Vďaka jej talentu a pedagogickej práci poznáme vajnorský ornament v jeho dnešnej podobe, s bohatstvom motívov a širokou škálou farebnosti, ktoré sa z nástennej maľby prenášajú aj do predkreslenej výšivky a výzdoby predmetov dennej potreby. Generácia vajnorských ľudových umelkýň, ktoré Katarína Brúderová vychovala, preniesli vajnorský ornament až do 21. storočia a svoje vedomosti a zručnosti postupne odovzdávali mladšej generácii.

Inšpiráciou pre ne boli tradícia, príroda, práca (vínograd, poľné práce), významným je v ich práci veľmi silné náboženské cítenie. Za všetky si dovoľíme spomenúť Katarínu Vitálošovú, Teréziu Zemanovú, Štefaniu Zemanovú, Kristínu Feketovú, Hedvigu Krištofičovú, Máriu Zemanovú, Katarínu Bednárovú, Katarínu Rakúsovú, Uršulu Krištofičovú a Máriu Brunclíkovú. V súčasnosti sa maľbe, výrobe úžitkových predmetov a aplikácii maľovaného ornamentu na odevy a textil systematicky venuje predovšetkým Kristína Rožňovcová a aj Erika Surányiová - Berenčiová. Maľbe ornamentov sa venujú aj Viera Slezáková, Renáta Hrašková, Igor Zeman. Od roku 1984 sa vyrába vo Vajnoroch keramika dekorovaná vajnorským ornamentom. V keramickej dielni pôsobí od jej založenia Zlatica Šarközyová. O zachovávanie vajnorského ornamentu sa starajú aj občianske združenia Podobenka z Vajnor a

ZAPÍSANÝ DO ZOZNAMU

Vajnorský okrásľovaci spolok. Obe združenia spolupracujú s ľudovými umelcami a podporujú ich aktivity, organizujú výstavy a kurzy venované vajnorským tradíciám. Jednou z najkrajších ukážok vajnorského ornamentu je maľba v Kostole Sedembolestnej Panny Márie; maľby predkresľovala pani Hedviga Krištofičová a vymaľovali spolu s ňou v roku 1968 viaceré vajnorské ľudové umelkyne.

Významnou a pamätnou sa stala tiež mitra vyšíťá pre pápeža Jána Pavla II. pri príležitosti jeho návštevy v roku 1990. Autorkou bola vtedy 85-ročná Terézia Zemanová.

Vajnorské maľby a výšivky sú vyjadrením vzťahu a úcty ich tvorcov k domovu a dedičstvu predchádzajúcich generácií. Výšivky a iné predmety ozdobené vajnorským ornamentom boli už od začiatku minulého storočia vyhľadávaným reprezentatívnym artiklom, stávali sa častými oficiálnymi darmi a predstavovali Vajnory ako obec so svojráznou a živou ľudovou kultúrou. Tradícia dekorovania vajnorským ornamentom nebola nikdy v našej obci prerušená. Aktívne ju udržiavajú nielen súčasní tvorcovia v maľbách, výšivkách, na krasličiach a úžitkových predmetoch, ale nositeľmi tradície sú aj samotní obyvatelia, ktorí sa čoraz častejšie obliekajú pri rôznych sviatočných príležitostiach do kroja.

Podakovanie.

A dovoľte nám vrátiť sa na začiatok. Zápis vajnorského ornamentu do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska je ocenením práce všetkých maliarov a vyšívачiek,

všetkých tých, ktorí sa v minulosti aj v súčasnosti venujú zachovávaniu a rozvoju vajnorského ornamentu. Chceli by sme poďakovať všetkým - členom Občianskeho združenia Podobenka z Vajnor, Elene Karácsonyovej, Gabriele Zemanovej, Markovi a Dávidovi Grebečiovcom, Igorovi a Renáte Hraškovým, ktorí sa aktívne zúčastnili na vypracovaní úspešného ná-

vrhu na zápis, Mestskej časti Bratislava-Vajnory za podporu, Farskému úradu vo Vajnoroch a obyvateľom Vajnor, ktorí poskytlí fotografie a objekty zo súkromných zbierok a umožnili nasnímanie maliieb v súkromných domoch, Agneši Brúderovej, Eve Pavlíkovej, Márii Kuricovej, Eduardovi Krištofičovi, Antonovi Jakubčovi, Mariánovi Zemanovi, Ivanovi Tureničovi, Petrovi Pokrivčákovi, Andrei Kaplanovej a iným. Za spoluprácu na príprave videodokumentácie patrí poďakovanie Markovi Číkovi a Petrovi Pokrivčákovi. Naša vďaka patrí tiež Základnej škole s materskou školou sv. Jána Pavla II., Základnej škole Kataríny Brúderovej, Vajnorskému okrásľovaciemu spolku, Ľubici Meškovej, Mikulášovi Sivému a Dr. Ondrejovi Demovi, ako aj Mestskému ústavu ochrany pamiatok, ktorí náš návrh oficiálne podporili. Samozrejme, musíme sa poďakovať aj odbornej komisii, ktorá náš návrh posudzovala, ako aj ministrom kultúry Markovi Maďaričovi, ktorý návrh na zápis vajnorského ornamentu do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska spečatil svojím podpisom. Myslíme si, že vajnorský ornament je hodný takéhoto uznania, a veríme, že bude dôstojne reprezentovať Slovensko.

VAJNORSKÝ ĽUDOVÝ DOM JE NÁRODNÁ KULTÚRNA PAMIATKA

Elena Karácsonyová a Gabriela Zemanová z OZ Podobenka z Vajnor

Tento jedinečný historický objekt poznajú, hádam, všetci obyvatelia Vajnor – nachádza sa na hlavnej ulici, ktorú tí starší volali aj „hradská“ – a toto pomenovanie je oprávnené, pretože to pôvodne naozaj bola cesta, ktorá spájala Vajnory s Bratislavským hradom, ku ktorému mala obec historický vzťah.

Vajnorský ľudový dom je stavba zo začiatku 19. storočia a je ukážkou tradičnej zástavby „dlhého“ dvora v tzv. radovej dedine. V roku 1985 bol vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. Dom je situovaný širšou stranou do uličného frontu. Jeho stavebným materiálom bola najmä nepálená tehla, kombinovaná s kameňom a pálenou tehlo. Steny sú približne 60 - 70 cm hrubé, majú nápadný strop s hrubým nosným povalovým trámom a drevené podlahy.

Členenie a interiér obytného domu bol prispôbený potrebám vtedajšej rodiny. Vchod do domu je cez „súň“ - kuchyňu s otvoreným ohniskom, ktorým sa vykurovala predná izba aj komora. Za pivňom je izba s dvoma oblokmí do ulice a v osi izby je komora, prestavaná na zadnú izbu. Hospodárske stavby, ako stajňa, maštal a stodola, boli od obytnej časti domu oddelené prešovňou, kde sa nielen lisovalo hrozno, ale i uskladňovalo dorobené víno.

Na Vajnorskom ľudovom dome môžeme pozorovať i charakteristický architektonický prvok, typický pre túto oblasť - spevnený vchod do domu a pivnic, tzv.

čiky. Ďalšou maliarskou výzdobou, ktorá ešte čaká na ruky reštaurátora, je maľba na stene v tzv. prešovni. Na bielom pozadí modro-červeno-zelenej farebnosti v polkruhovitých výsečiach zrkadlovo sa opakuje výjav zobrazujúci štylizované strapce hrozna, viničné úponky, kvety a vtáky. Najčastejším motívom ornamentálnej maľby je motív vtáčika, ktorý vajnorské maliarky vedeli nakresliť v neuveriteľnom množstve podôb. Dodnes je táto pôvodná tvorba zdrojom inšpirácie pre ďalšie generácie.

Po roku 1990 prešiel Vajnorský ľudový dom do vlastníctva Hlavného mesta SR Bratislavy. Nový vlastník sa najmä pre nedostatok financií nedokázal kompletne postarať o túto národnú kultúrnu pamiatku. Vajnorský ľudový dom začal postupne pustiť, zatekalo doň, objekt vlhol a exponáty z múzea bolo potrebné zachrániť. V súčasnosti sú uložené v depozitári Múzea mesta Bratislavy, ktoré je ich vlastníkom. Mestská časť Bratislava-Vajnory sa celé roky snažila neúspešne získať Vajnorský ľudový dom, jeden z posledných pôvodných domov vajnorskej architektúry, do správy napriek tomu, že táto pamiatka bola takmer pred zrútením.

Ihneď po získaní Vajnorského ľudového domu do správy sa mohla konečne vajnorská samospráva pustiť rekonštrukcie. Začalo sa udržiavacími prácami, aby sa predišlo ďalším škodám. Predovšetkým bolo potrebné podchytiť rozmočené základy. Sú veľmi plytké a ich nadstavbu tvoria väčšinou tehly vyrobené podľa

starej receptúry z hlíny a slamy. Po odkrytí omietok sa dokonca objavili rôzne krytýže z novších tehál, ktoré však do pôvodnej architektúry nepatria a museli byť odstránené. Boli to náročné postupy, pri ktorých bola ohrozená najmä statika budovy. Po tom, čo táto historická kultúrna pamiatka dostala novú strechu v prednej časti objektu, práce pokračovali na opravách interiéru.

Vajnorský ľudový dom miestna samospráva opravovala z finančných prostriedkov získaných z verejných zdrojov, od podnikateľských subjektov i darov súkromných osôb. Vajnory získali granty z Ministerstva kultúry SR a z Bratislavského samosprávneho kraja, finančnými prostriedkami prispela Nadácia Všeobecnej úverovej banky a Slovenské elektrárne.

Zrekonštruovaný Vajnorský ľudový dom si mohli obyvatelia obce i návštevníci po prvý krát pozrieť 25. októbra 2014. V súčasnosti v ňom svoje aktivity v oblasti zachovávanía tradičnej vajnorskej kultúry realizuje najmä občianske združenie Podobenka z Vajnor. Členovia Podobenky majú za sebou niekoľkomesačné obdobie mravenčej práce pri zriaďovaní expozície tradičného bývania (akvizícia,

zdokumentovanie, reštaurovanie, inštalácia a starostlivosť a údržba vystavených exponátov), starostlivosť o interiér ale aj exteriér (upratovanie vnútorných priestorov, temperovanie v zimnom období a pravidelné vetranie objektu aj v nezrekonštruovanej časti, letná a zimná údržba dvora a verejného priestranstva na ulici pred objektom, vysadenie a starostlivosť o záhony).

Členovia Podobenky vynaložili mnoho úsilia a času, aby Vajnorský ľudový dom pripravili na oficiálne otvorenie, ktoré bolo 9. apríla 2017 na Kvetnú nedeľu. Veríme, že tí, ktorí v tento deň do priestorov ľudového domu zavítali, boli milo prekvapení. Členovia Podobenky predovšetkým z vlastných zdrojov zriadili interiér ľudového domu tak, aby bol nielen „muzeálnym“ priestorom, ale aby mohol aktívne slúžiť všetkým záujemcom o paličkovanie, vyšívanie, maľovanie vajnorských ornamentov, zdobenie kraslíc a iné „sezónne“ aktivity (výroba adventných vencov, vianočných ozdôb) tak, aby sa týmto spôsobom ďalej rozvíjali vajnorské tradície.

Pre záujemcov o prehliadku je objekt prístupný pravidelne každý utorok a štvrtok od 17. 00 do 19.00 hodiny, v inom čase

podľa individuálneho záujmu po predchádzajúcom dohovore telefonicky na čísle (02) 212 95 233 alebo 0911 821 617, príp. osobne na miestnom úrade u Gabriely Zemanovej. Členovia Podobenky majú pre návštevníkov pripravenú komentovanú prehliadku priestorov Vajnorského ľudového domu s informáciami o histórii obce, o priestore ľudového domu, o zvykoch a tradíciách Vajnora a vedľa ponúknuť ukážky ľudových remesiel aj v tradičných vajnorských krojoch, čo bude možné využiť po predchádzajúcom dohovore. Aktivity Školy vajnorských tradícií budú vo Vajnorskom ľudovom dome pokračovať celoročne. Tieto kurzy tradičných ľudových remesiel sú organizované pre všetkých záujemcov každý štvrtok od 17.00 do 19.00 hod. Radi by sme, v spolupráci s ďalšími spolkami vo Vajnoroch a mestskou časťou Bratislava-Vajnory, v ľudovom dome organizovali tematické výstavy a podujatia k tradičnej kultúre, ľudovým remeslám, zvykom a tradíciám. Veríme, že Vajnorský ľudový dom bude využitý tak, aby on sám a podujatia v ňom realizované čo najlepšie, reprezentovali vajnorské tradície, na ktoré sme všetci právom hrdí.

NÁRODNÁ KULTÚRNA PAMIATKA VAJNORSKÝ ĽUDOVÝ DOM

Hodiny prístupné pre verejnosť:

utorok od 17.00 do 19.00 h
štvrtok od 17.00 do 19.00 h
+ kurzy tradičných ľudových remesiel
nedeľa od 15.00 do 17.00 h

821 617 alebo 02/212 95 233, prípadne osobne na miestnom úrade alebo priamo vo Vajnorskom ľudovom dome v čase prístupnom pre verejnosť s p. Gabrielou Zemanovou.

- Podľa záujmu možno si dohodnúť aj výklad o histórii Vajnora a histórii ľudového domu, o miestnych tradíciách, vajnorskom ornamente a vajnorskom kroji, ako aj ukážku tradičných zvykov vo vajnorskom ľudovom odevu.

- V prípade záujmu o prehliadku expozície v iných hodinách, ktoré sú prístupné pre verejnosť, možno si dohodnúť prehliadku telefonicky na tel. číslach 0911

- V prípade záujmu väčšej skupiny o prehliadku expozície a v iných hodinách, ktoré sú prístupné pre verejnosť, je dohoda potrebná minimálne dva týždne vopred.

- Expozícia sa bude postupne dopĺňať a podľa ročných období tematicky obmieňať.

POMOC RODIČOM, KEĎ CHCÚ DAŤ DIEŤA DO MŠ

Vlasta Sedláková
riaditeľka

Dovoľujem si vám dať do pozornosti, ako pomôcť. Pomôcť vám, ale aj nám pri adaptácii dieťaťa.

Zvyčajne je ťažké nájsť dostatok času na vysedávanie a počúvanie dobre mienených rád od učiteliek vašich detí a nám, učiteľkám, zas nevyhovujú rozhovory o vašich maličkých medzi dverami. Rada by som touto cestou pomohla preklenúť vašim deťom, vám aj nám toto náročné obdobie.

Vstup dieťaťa do MŠ

Skúsme si položiť otázku: "Je moje dieťa pripravené a schopné ísť do materskej školy?" Hľadáme spoločne odpovede na tieto otázky:

- komunikuje svoje dieťa?
- rozpráva zrozumiteľne?
- má primeranú slovnú zásobu?

Dieťa nemusí mať v tomto veku bohatú slovnú zásobu, reč sa rozvíja postupne, deti majú dokonca tendenciu rozprávať len naozaj to, čo potrebujú, hoci v hlavičkách toho majú viac. Rečou dieťa vyjadruje svoje biologické potreby, ktoré sú v tomto veku najdôležitejšie: „Trebá mi cikať.“, „Som hladný.“, „Som smädný.“ Keď dieťa nekomunikuje alebo komunikuje len s vami, adaptácia bude náročnejšia. Nič vážne sa však nedeje, len musíme byť trpezliví. Aj my aj vy. Dieťa vstupuje do sociálneho sveta, ktorý je náročný.

Skúsme si dať otázky:

- vie si moje dieťa samostatne obúť papučky?
- obliecť aspoň jednu ponožku či nohavičky?
- vie sa samostatne napapať?

Ak vie, je to výborné. Ak nevie, nič sa nedeje. Musíme ho to naučiť. AJ MY aj VY. Predstavte si sami seba, ako ste doma so svojím dieťaťom. Idete von. Ideme sa obliekať. Zoberieme jednu mikinu, jednu topánku, prípadne vetrovku, čiapku a hotovo. Predstavte si náhradnú mamu v materskej škole. Zoberie 20 alebo 24 mikiniek, vetrovičiek, čiapok, topánok... Preto sa deti musia učiť byť samostatné. Tu potrebujeme spolupracovať a ťahať spoločne za jeden koniec. Trpezlivo a pokojne učme vášho miláčika, aby bol samostatný, bude pri obliekaní protestovať, vrieskať a hádzať sa o zem. POKOJ! Vydržať! Sme dospelí, či nie?! To isté je s papaním. Nechceme, aby dieťa bolo hladné. Ak nevie držať lyžicu, budeme ho to učiť. Ak však nevie prežúvať a prehĺtať tuhé

stravu, lebo mu jedlo mixujete, bude v škôlke hladné. Zase je, samozrejme, ľahšie zvládnuť teľne nakrmiť jedno dieťa ako 20 detí. Dieťa chce samostatne papáť už v prvom roku a ak to podporíme, tak dieťa vedie správne k samostatnosti. Dajte im na to dostatok času a nehnevajte sa, ak urobia neporiadok.

Otázky pre rodiča:

- ako obliekam svoje dieťa do MŠ?
- aké papučky som mu kúpil?
- čo mu dám na obutie?

Verte tomu, že vhodné obutie a oblečenie dieťaťa je veľmi dôležité pre dieťa aj pre nás. Tu mi dovoľte pomôcť vám predstaviť si situáciu. Dieťa potrebuje v prvom rade voľné a nenáročné oblečenie. Tepláčky, samozrejme, aj na prezečenie, normálne tielko, tričko, podľa potreby či už s dlhým alebo s krátkym rukávom. Oblečenie plné gombíkov, zipsov a patentov môže byť síce pekné, ale pre dieťa absolútne nepraktické. Vaše deti sa budú oveľa lepšie a šťastnejšie cítiť v oblečení, ktoré postupne zvládnu aj samy. Chceme predsa, aby sa z nich stali samostatní a sebavedomí jedinci, ktorí sa nemusia trápiť s jedným nezvládnuteľným gombíkom a čakať, kým sa pani učiteľke uvoľnia ruky a príde ho poobliekať. Papučky by mali byť dostatočne veľké a na celú nohu. Nevhodné sú našuchovačky, šľapky a tiež papuče s prackami. Samozrejme, výnimkou je ortopedická obuv. Pozerajte predpoved' počasia. Tak sa vám nestane, že do snežného počasia obujete dieťaťu celé nevzdušné topánky alebo do daždivého sandále. Taktiež si radšej do skrinky zaveste oblečenie teplejšie aj letné. Stáva sa totiž často, že musíme deťom zháňať oblečenie z našich starých zásob v MŠ, lebo inak by nemohli ísť von.

Ako deťom pomôcť, aby sa tešili

Otázky na zamyslenie pre rodiča:

- rozprávam sa s dieťaťom o MŠ?
- vysvetlil som mu, prečo ide do MŠ?
- zvládnem ja sám (sama) odchod dieťaťa do kolektívu?

Najdôležitejšie otázky na to, aby vaše dieťa zvládlo odlúčenie od rodičov, malo by byť v prvom rade psychicky a fyzicky zrelé. Prikláňam sa k názoru z praxe, čím sú deti mladšie, tým ťažšie preklenú toto prelomové obdobie. Budme empatickí a vžime sa do detskej dušičky. Od narodenia sú deti pri mamičke a ockovi, pri blízkych členoch rodiny, ktorí sú tu len a len pre nich. Deti sú pri matke a rodine šťastné a spokojné, majú všetok váš čas, vašu pozornosť. Prídu do kolektívu, kde je 20 - 24 takých detí, ako sú ony. Všetky

potrebujú citlivý, milý, láskavý prístup, pozornosť, pomoc, pohladenie, popestovanie.

V materskej škole majú však všetky deti iba jednu náhradnú mamičku (učiteľku) na doobedie a jednu na poobedie. Mamičku pre všetkých. Je veľmi ťažké na pochopenie dieťaťa toto všetko, no lásku, ktorú majú k svojim rodičom, prejavujú tak, že urobia všetko, čo by ste vy rodičia chceli. Verím, že spoločnými silami s láskou, trpezlivosťou, bez nepríjemných emócií zvládneme prelom vstupu dieťaťa do materskej školy. Odchod do škôlky dieťaťu treba vysvetliť ako normálny prirodzený jav, ktorý je pokračovaním a postupom v sociálnom živote (napr. „Vieš, ja teraz budem chodiť do práce, vhodné je s dieťaťom navštíviť vaše pracovisko, aby dieťa malo predstavu, ukázať mu svojich kolegov, ujov a tety, ty budeš chodiť do škôlky medzi deťmi.“). Budeš tam mať svojich kamarátov a kamarátky (napr. naučíš sa strihať, tancovať, maľovať, kresliť), hrajte sa doma so svojimi deťmi na škôlku, ľahšie to dieťa pochopí.

Ako bez emócií zvládnuť rozlúčku v chodbe MŠ

Dáme si božtek a objatie pred dverami do budovy MŠ, pred dverami do triedy je to pre dieťa už neskoro, v chodbe je lepšie dieťa len prezliecť, zakývať si a šup do triedy.

Ak začnete dieťa objímať a bozkávať pred vstupom do triedy, môže sa stať jediná vec, zhoršíte jeho vstup do triedy. Viete si predstaviť, ako sa musí vaša ratolesť cítiť, keď ide od mamičkiných bozkov alebo ocinkovho náručia do triedy plnej detí, kde je pre všetkých len jedna mamička? Na začiatku predsa len cudzia osoba? Čím dlhšie ste ráno s dieťaťom v kontakte, tým viac času má premýšľať nad tým, čo urobiť, aby zvrátilo situáciu. Zvyčajne sa pustí do plaču a ujde z triedy. Ak potrebujete učiteľke niečo povedať, zaklopte na dvere ešte pred tým, ako máte dieťa pripravené do triedy. Počas prezliekania informujte učiteľku o veciach, ktoré považujete za dôležité (napr. o zhoršenom zdravotnom stave, či domácom úraze) v krátkosti, lebo náhradná mamička sa musí venovať všetkým deťom (ak potrebujete rozprávať s pani učiteľkou, treba dohodnúť termín na konzultáciu).

Ak chcete, radšej sa rýchlo so svojím dieťaťom rozlúčte, prezlečte ho, prezujte, odprevaďte do triedy.

Milí rodičia, napísala som len časť z toho, čo nás čaká. Verím, že tieto praktické skúsenosti vám budú aspoň trošku nápomocné i vášmu dieťaťu, aj nám.

SLÁVNOSŤ UVÍTANIA DETÍ DO ŽIVOTA

Soňa Molnárová

Z nehy a lásky narodí sa človek, maličké zrnko zreých ľudských liet.

Z nehy a lásky narodí sa človek, najväčší zázrak, aký pozná svet.

Zbor pre občianske záležitosti pripravil 16. marca Slávnosť uvítania do života pre malých Vajnorákov, ktorých mená sú zapísané do Pamätnej knihy.

Na tvárach rodičov sa zračilo nevýslovné šťastie pri pohľade na svoje dieťaťko, ktoré držali v náručí. Rodičia po slávnostnom príhovore dostali Pamätný list pre dieťaťko a finančný príspevok pri narodení dieťaťa. Naším malým ratolestiam prajem, aby po celý svoj život vnímali, že sú milované a rodičom na nich záleží. Rodičom prajem, aby mali vždy otvorené dvere k citom svojich detí, k tomu, čo je im blízke. Aby sa raz dočkali tej krásnej vety, ktorá hovorí za všetko: Moja mama, môj ocko sú mojimi najlepšimi kamarátmi."

Meno	Priezvisko	dátum nar.
Viktor	Babirát	06.11.2016
Simona	Jaslovská	26.10.2016
Juraj	Koprna	20.08.2016
Leonard	Horvatovič	27.10.2016
Mária	Dušková	31.05.2016
Natália	Svoradová	25.11.2016
Mia	Koniariková	19.12.2016
Matúš	Havierník	06.12.2016
Hana	Brenčíčová	21.09.2016
Eduard	Bolaček	16.01.2017
Rebeka	Budáčová	01.02.2017
Katarína	Búciová	04.02.2017

Meno	Priezvisko	dátum nar.
Viktor	Babirát	06. novembra 2016
Simona	Jaslovská	26. októbra 2016
Juraj	Koprna	20. augusta 2016
Leonard	Horvatovič	27. októbra 2016
Mária	Dušková	31. mája 2016
Natália	Svoradová	25. novembra 2016
Mia	Koniariková	19. decembra 2016
Matúš	Havierník	06. decembra 2016
Hana	Brenčíčová	21. septembra 2016
Eduard	Bolaček	16. januára 2017
Rebeka	Budáčová	01. februára 2017
Katarína	Búciová	04. februára 2017

DETSKÉ MESTO POVOLANÍ V OBCHODNOM CENTRE

Tatiana Ilavská

Dňa 2. 3. 2017 nám počasie síce neprialo, ale nám to vôbec neprekážalo. Smer – Bory Mall, no cieľom neboli nákupy v obchodnom centre, ale návšteva „Prvého detského mesta povolaní.“

Cesta bola veľmi pohodlná, pretože pred školou náš čakal autobus a pán šofér nás odviezol priamo na miesto. V „mestečku“ nás už čakali animátorky, ktoré nás milo privítali a hneď si žiakov rozdelili do skupín. Žiaci na začiatku vyplňali test, ktorý ich mal nasmerovať k tomu, na aké povolanie by sa hodili. Obkreslili si svoje ruky na papier, nastala chvíľka sebakritiky a nasledovne do nich písali svoje dobré i zlé vlast-

nosti. A musím povedať, že im to išlo naozaj veľmi dobre. Neskôr si na chrbát nalepili papier a ostatní im písali, aké vlastnosti sú pre toho konkrétneho žiaka/žiačku typické. Takže sa hodnotili aj navzájom. V rámci vzdelávacej expozície mali žiaci možnosť spoznať aj rôzne formy uplatnenia v pracovnom svete dospelých.

V „mestečku“ sa nachádza niekoľko samostatných domčekov, v ktorých sa deti môžu stať predavačmi, poštármi, lekármi, kaderníkmi, automechanikmi, pracovníkmi banky...

Žiaci sa tu môžu oboznámiť s jednotlivými povolaniami, lepšie pochopiť reálny svet dospelých a cieľom je aj podporiť ich záujem o stredné odborné školy.

Na záver sme sa poďakovali animátorkám, ktoré našich siedmakov a ôsmakov pochválili za vzorné správanie, čo nás samozrejme veľmi potešilo. My ich chválime tiež!

LYŽIARSKY VÝCVIK

Nataška Zemanová, 8. A

Aj keď zima už patrí minulosti a vonku nám kvitnú jarne kvety, ohliadnutie sa za jej radovánkami čitateľom Vajnorských noviniek ponúka žiacka ôsmej triedy zo ZŠ Jána Pavla II.

Takéto niečo sa žiakovi naskytne v jeho často nudnom školskom živote len raz. Jeden, jediný raz, keď mu učiteľia s obavami v tvári oznámia, že takmer celá jeho trieda odchádza na lyžiarsky. Sú stále pokope, len na inom mieste. A ešte k tomu na dlhší čas. To je naozaj vzácnosť!

Niečo také sa stalo aj nám, ôsmakom. Bol to vzácny deň, lebo zatiaľ, čo si budú ostatní lámať hlavy nad učením, my sa budeme spokojne lyžovať na slnkom vyhriatom svahu.

A tak sme si zbalili kufre, rozlúčili sa s rodinou a plní očakávania sme prišli na vlakovú stanicu. Pred aj počas nástupu do vlaku sme síce mali pár nepríjemností, no

ani drahé toalety, úzky priestor vo vlaku, či popletený zasadací systém nám náš výlet nemohli pokaziť.

Cesta prebehla bez problémov. No, čo sme si nevedeli predstaviť, bol kopec, ktorý nás čakal po vystúpení z vlaku a vyvezení sa zubačkou. Našu ubytovňu sme mali na samom vrchu. Nosiť všetky tie kufre, tašky a niektorí aj lyže s lyžiarkami bolo ako za trest. No všetko zlé je na niečo dobré. A aj tento kopec nám napokon dopomohol ku skvelému lyžiarskemu. Ale nepredbiehajme!

Všetko išlo ako po masle. Naobedovali sme sa v malom podniku, ubytovali a spočítali sme schody, ktoré sme cestou k izbám museli každý deň prejsť. Keď bolo treba, popresúvali sme aj posteľ z jednej izby do druhej. To preto, lebo ako inak, dievčatá chceli byť spolu. A tak izba, v ktorej ostala už iba jedna posteľ, bola už len sklodom, kde sme si odkladali lyže a iné veci.

Ani sme sa nenazdali a už sme všetci stáli na lyžiach. A povieme vám, zadychčani sme boli už pred samotným lyžovaním. Prečo? To nech vám povedia tie schody, po ktorých sme v lyžiarkach kráčali.

Rozdelili sme sa na lyžiarov a nelyžujúcich a išli sme na vec. Doobeda sme sa lyžovali štyri hodiny, išli sme na obed a neskôr mali oddych. Takto to išlo každý deň, no párkrát sme sa doobeda lyžovali iba dve hodinky a poobede sme si chceli zalyžovať ďalšie dve, ale po pár dňoch sme tento návrh zavrhlí. Buď sme boli unavení, alebo bol sneh na svahu už trochu roztopený. Aspoň nám tak do zásoby pribúdali stále nové a nové zážitky. Pády sú vždy najvtipnejšie (Viki s Emkou o tom vedia svoje), no a posilňovňa nám dala tiež poriadne zabrat'. Musím povedať, že viacerí z nás dlhší čas zisťovali, na čo stroj slúži a ako na ňom cvičiť.

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

Mgr. Stanislava Gabovičová

Dňa 22. marca 2017 sme v ZŠ Kataríny Brúderovej zorganizovali Deň otvorených dverí pre predškolákov a ich rodičov. Prišli nás navštíviť aj predškoláci z MŠ na Koniar-kovej ulici so svojimi pani učiteľkami.

Rodičov vo vestibule školy vítali členovia žiackeho parlamentu, ktorí ich sprevádzali, poukazovali im školské priestory a porozprávali o tradičných aktivitách. Po prehliadke nasledovalo v knižnici neformálne stretnutie rodičov s vedením ZŠ, ktoré prišla podporiť aj pani riaditeľka MŠ.

Panie učiteľky našej školy vtiahli škôlkarov do vyučovacieho procesu, kde spolu so žiakmi v triedach 1. a 2. ročníka riešili zaujímavé úlohy, spievali, tancovali a pripomenuli si aj Svetový deň vody, ktorý sa oslavuje práve 22. marca. Deti hravou formou spoznali prostredie školy, kde sa im venovali starší kamaráti. Odniesli si aj vlastnoručne vyrobenú drobnosť, ako pamiatku na spoločný deň predškolákov a školákov. Veríme, že podujatie ukázalo deťom, že školy sa nemusia báť, ale práve naopak, že sa majú načo tešiť.

TAKTO SI TU ŽIJEME...

Mgr. Tamara Vániková

V Školskom klube pri Základnej škole Kataríny Brúderovej nám bolo veselo.

Počas fašiangového obdobia sme vyrábali masky, škrabošky, ozdobné šnúry a zdobili priestory, kde nám prišli odhrať interaktívnu rozprávku o hudobníkovi Adamovi, ktorého otec poslal do sveta hľadať tú najkrajšiu pieseň na svete. Rozprávka Najkrajšia pieseň na svete bola zameraná na spoznávanie hudobných nástrojov, ako sú flauta, saxofón, klavír, gitara, bubny a tiež na rozoznanie svetových hudobných žánrov.

V posledný fašiangový deň vyvrcholili naše prípravy karnevalom, kde si deti užili dostatok zábavy, súťaž a úžasných

masiek. Čerešničkou na torte bol moderátor - Roman Pomajbo, ktorý svojím zmyslom pre humor dokázal deti neuveriteľne zaujať. Aj touto cestou mu ešte raz ďakujeme.

V marci sme všetci boli v knižnici. Prečo? Veď marec je predsa mesiac knihy! Čítali sme si my, čítali nám staršie žiačky v spolupráci so školským parlamentom. Snažili sme sa deťom odhaliť čaro čítania, ukázať priestor, kde môžu zapojiť aj svoju fantáziu a vybrať si z množstva kníh práve tú, ktorá ich zaujme.

Zmeny ročných období a zmeny počasia nás zaujali a boli sme boli zvedaví, prečo je to tak. Naše interaktívne demonštrácie ukážok „prírodných javov“ nám objasnili zaujímavosti vzniku a priebehu javov v prírode. Prírodovedné poznávanie zoznámilo deti s obklopujúcou prírodou, jej realitou, s javmi, aby si uvedomili

význam ochrany prírody, a budovaniu si vzťahu k nej. Všetci už netrepeľivo čakáme na aktivity spojené so Svetovým dňom Zeme.

ZO SLOHU SOM MAL ZLÉ ZNÁMKY A VŽDY SOM PÍŠAL PO SVOJOM

M. Vontszemúová, M. Burzová, S. Nemcová
(žiačky ZŠ)

Dňa 15. 3. sa v Dome kultúry Vajnory uskutočnila beseda organizovaná Základnou školou Kataríny Brúderovej. Stretli sme sa so spisovateľom Jozefom Moravčíkom Jakubovcom. Rozprával žiakom o svojej tvorbe, o písaní. Aj žiaci našej školy dostali priestor opýtať sa na všetko, čo ich zaujíma. Otázky boli rôzne. Od čerpania inšpirácie sa autor dostal až k tomu, koľko má doma domácich miláčikov. Po skončení besedy sa žiaci presunuli naspäť do školy. Ale my - žurnalisti - sme pána Moravčíka na chvíľku zdržali a položili mu niekoľko otázok. Teraz máte možnosť nahliadnuť, ako rozhovor prebehol...

? Čo vás priviedlo k písaniu detských kníh?

Mal som doma deti, takže som písal najmä pre ne. Písal som taktiež básne do detských časopisov, ako Zornička alebo Včielka.

? Odkiaľ pochádza meno Jakubovec? Kedy vzniklo a máte ho aj v občianstvom?

Jakubovec je môj pseudonym. Vymyslel ho môj bývalý šéf (pán Turan). Keďže mám aj brata, tak som sa rozhodol z dôvodu, aby si nás nemýlili, že si tento pseudonym nechám. Na moje knihy sa podpisujem aj s týmto pseudynomom. A nie, v občianskom ho nemám.

? Ktoré vaše dielo máte najradšej a ktoré sa vám najlepšie písalo?

„Alenka v krajine bodliakov. Je to rodinné dielo, ilustrovala ho moja dcéra Alenka a grafiku k nemu robil syn.

? Čítate aj diela iných autorov? Ak áno, akú knihu máte najradšej?

No, veľmi málo. Slovenských autorov ani nie je tak veľa. Občas si však kupujem časopisy a tam si voľačo prelistujem. Taktiež som vždy zvedavý, či sa v tom časopise neobjaví nejaká moja báseň. Inak, ak ide o dobrú knihu - dobrá kniha je taká, ktorá vás baví. Autori by sa mali poznať podľa tvorby.

? Koľko a aké dlhé knihy ste napísali?

Napísal som 6 kníh. Ťažko povedať, aké sú dlhé. Na jednu knihu prípadne niekoľko básničiek. Niektoré básne sú kratšie, iné dlhšie.

? Kedy ste začali s písaním?

Pred 50 rokmi, keď som mal okolo päťnást rokov.

? Aké známky ste mali z literatúry a zo slovenčiny?

Nemal som dobré známky. Zo slohu som mal zlé známky a vždy som písal po svojom. Písanie je vždy o uhle pohľadu, akým autor dielo podá. Treba sa na dané veci však pozrieť tak, aby to zaujalo. Hoci som mal zo slohu zlé známky, triedna (slovenčinárka) mi napísala k poznámkam: „Je tvrdohlavý, ale píše dobré slohy.“

? Ako trávite voľný čas?

Ja trávim svoj voľný čas v robote a tam píšem. Keď som doma, starám sa o zvieratá. No, čím som starší, tým mám času menej.

? Máte nejaké domáce zvieratá? Ak áno, ako sa volá a koľko má rokov?

Doma mám mačky a psov. Z toho mám, napr., psika Artura, ktorý má teraz 8 šteniatok s našou sučkou.

? Aký bol váš najlepší a najhorší deň v živote?

Najlepší deň asi bol, keď som bol na dcériných promóciách a tešil som sa z toho. Najhoršie dni sú najmä také, keď niekto blízky odíde.

? Čím ste chceli byť, keď ste boli v našom veku?

Chcel som byť akademik, lebo akademik si robí, čo chce a kedy chce.

? Spolupracujete aj s inými autormi?

Áno, napríklad s pánom Turanom. Má rád moju tvorbu. A občas aj s Danielom Hevierom. Sme kamaráti.

? Sníva sa vám niekedy o vašich knihách?

Hm... o knihách? Veru, ani nie.

? Máte deti?

Áno, mám deti. Ako som spomenul na besede, mám ich 7.

? Ako by ste sa opísali?

Ja sám seba opísať úplne neviem. Len o sebe poviem toľko, že som toho už v živote veľa preskákaval. Mám už veľa rokov, veľa skúseností.

? Máte radšej príbehy so šťastným alebo smutným koncom?

Len so šťastným koncom. Optimisticky pozerám na svet, aby bol lepší.

? Keby ste mohli niečo v živote zmeniť, čo by to bolo?

Celý život som sa snažil niečo meniť. Aj teraz. Snažil som sa ísť za tým, čomu som veril. Básnik by mal veci meniť a vstupovať do života. Celý život som bol rebelant a písal som po svojom.

? Aké je vaše najobľúbenejšie jedlo?

To by ste sa mali spýtať radšej mojej manželky. Vlastne všetko. No, dajme tomu, že bryndzové halušky.

? Radi športujete?

No, mám strašne veľa práce v záhrade. Tam sa dost' nabehám aj s partnerkou. Takže tú prácu v záhrade zároveň beriem ako šport.

? Aké je vaše životné krédo?

Tak napríklad: „Život je most. Prejdi ho, ale nestav aj na ňom hradby.“

Toto stretnutie bolo veľmi zaujímavé a my by sme sa pánovi Moravčíkovi radi aj touto cestou poďakovali za príjemné dopoludnie strávené v jeho spoločnosti.

ČO JE POTREBNÉ UROBIŤ PRED SV. OMŠOU, KTORÚ SOM DAL ODSLÚŽIŤ?

otec Jozef Nádaský
farár

Sv. omša môže byť slúžená za žijúcich (za ich duchovné a telesné zdravie a Božie požehnanie) a za duše zosnulých. Úmysel je nevyhnutné zapísať do kalendára a tzv. intencnej knihy.

Nachádzajú sa vždy v sakristii kostola, je potrebné prísť po skončení ktorejkoľvek sv. omše do sakristie kostola a požiadať o nahlásenie sv. omše na váš úmysel. Keďže je vo Vajnoroch veľký záujem o úmysly sv. omší, na konkrétny dátum sa prijímajú nasledujúce úmysly: napr. 1. výročie úmrtia, okrúhle výročia úmrtia alebo narodenín, sobáša a pod. Ostatné úmysly sa zapisujú do poradia.

Prečo sa slúži sv. omša na nejaký úmysel?

Keď sa počas premenenia vo sv. omši sprítomní obeta Kalvárie, Pán Ježiš sa

obetuje za daný úmysel. Zasluby a milosť získané jeho smrťou na kríži sa udelia osobe, za ktorú je sv. omša slávená.

4 kroky dobrej prípravy

- Prvým krokom je sv. spoveď. Ak svoju dušu ťaží ťažký hriech, je potrebné sa vyspovedať, aby som bol v posväcujúcej milosti a mohol byť účastný na sv. omši hodným spôsobom.
- Najdôležitejším krokom je vo sv. omši prijať sv. prijímanie. Sv. prijímanie obetujem na ten istý úmysel, za ktorý slúži kňaz sv. omšu. Spojím sa tak s kňazovým úmyslom, o ktorý som sám požiadal.
- Zúčastniť sa na sv. omši. Je dobré urobiť všetko pre to, aby som sa na sv. omši zúčastnil. Niekedy sa stáva, že niekto požiada o sv. omšu, ale nemá úmysel byť na nej prítomný - to nie je správne. Ak na nej predsa nemôžem byť prítomný kvôli chorobe alebo zamestnaniu, v danú hodinu sa aspoň duchovne v modlitbe spojím s kňazom slúžiacim sv. omšu.
- Oboznámiť príbuzných a priateľov o sv. omši. Je dobré dať vedieť príbuzným a priateľom, že bude slávená sv. omša, na ktorej by možno boli radi prítomní,

najmä ak poznajú (alebo poznali) toho, za koho je slávená.

Ako má znieť úmysel na sv. omšu?

V oznamoch znak „+“ pred menom znamená, že sv. omša je slúžená za zosnulú osobu. Pri sv. omši slúženej za živých znie úmysel takto alebo podobne: „Za zdravie a Božie požehnanie pre ...“. Sv. omša môže byť slúžená aj za viac ľudí spoločne. Ak chce dať niekto odslúžiť sv. omšu za živých na nejaký konkrétny cieľ, môže sa na to kňaza opýtať a prípadne spoločne sformulovať úmysel. Je dobré pamätať aj na rôzne výročia, ako napr. narodeniny (najmä okrúhle) alebo rôzne výročia a dať v tento deň odslúžiť sv. omšu, napr. „Za poďakovanie pri 25. výročí sobáša“. V tomto prípade sa odporúča obnoviť si počas sv. omše aj manželské sľuby. Krásnym úmyslom, na ktorý môže byť odslúžená sv. omša za živých, je aj „Za obrátenie“ alebo „Za rast vo viere“, čiže na duchovné úmysly, a nielen za telesné zdravie, ktoré nie je najdôležitejším v živote, lebo od neho nezávisí večná spása.

BEATIFIKAČNÝ PROCES TITUSA ZEMANA A ČO MU PREDCHÁDZALO?

Michal Titus Radošinský

Keď ma pred rokom požiadali, aby som napísal na internet článok: „Čo predchádzalo začatiu beatifikačného procesu Titusa Zemana“, lebo vraj o tom viem najviac, vo svojej márnomyšľivosti som prisúdil začiatok procesu svojim snahám a podpore, ktorú mi prejavovali viacerí ctitelia dona Titusa.

Až neskôr som si uvedomil, že skutočný začiatok cesty k blahorečeniu Titusa Zemana sa stal podstatne skôr. Siahla až do momentu, keď Pán určil svojmu milovanému synovi Titusovi cestu pozemským životom pri jeho počatí.

Choroby v detstve, uzdravenie, vstup k saleziánom, štúdium teológie, kňazská služba, vešanie krížov v gymnáziu v Trnave, rozhodnutie sprevádzať a skutočne sprevádzanie spolubratov a mladých spolubratov na ceste do Turína, zaistenie v prihraničnom pásme, fyzické a psychické mučenie, misijná služba vo väzniciach medzi spodinou ľudskej spoločnosti, prepustenie na slobodu a predčasná smrť zdravotne podlomeného pozemského tela ctihodného Titusa, to bolo to skutočné, čo predchádzalo beatifikačnému procesu.

Film môjho života

V myslí sa mi odvíja film môjho života, v ktorom som prvý raz počul ujkca Titusa, keď ho navštívila moja mama Johana v ôsmom mesiaci tŕchavosti vo väzení. Druhý raz ako 4-ročný chlapec som išiel s mamou na

navštevu za ním do väzenia. V pamäti mám vysoký kamenný múr, okolo ktorého sme išli, aby sme prešli cez zamrežované dvere do miestnosti so stolom pri stene s okienkom vyplneným pletivom. Zaň priviedli dvojicu dozorcov muža, ktorého mama oslovovala Titus. Plakala, keď sme išli domov. Keď som sa pripravoval na birmovku a mama sa ma opýtala, koho by som chcel za birmovného otca, spontánne som povedal, že jej brata Titusa vo väzení. Po birmovke som ho išiel s mamou opäť navštíviť, aby som mu poďakoval za jeho ochotu, byť mojím duchovným otcom.

Po jeho prepustení na slobodu v roku 1964 som sa s ním často stretával a rozprával. Všetkým ľuďom, s ktorými sa stretával, rozdával svoju bezhraničnú lásku plným priehŕstím. K štrnástym narodeninám mi daroval knihu „Quo vadis“ o prenasledovaní prvých kresťanov. Jeho smrť v roku 1969, aj keď zomrel v povesti mučenika, na mňa hlboko zapôsobila. Dával som ju do priamej súvislosti s politickým systémom v našej republike, čím som sa netajil. ŠtB si našla vo mne náhradu a začala ma sledovať namiesto môjho birmovného otca Titusa, ktorého sledovala od prepustenia na slobodu až do smrti. Sledovali ma v škole, navštevovali doma, pravidelne predvolávali na políciu, čím ma psychicky „deptali“. Mal som „šťastie“, že som študoval neatraktívny odbor - strojárstvo. Ak som chcel prežiť v štáte, v ktorom vládol politický teror jednej strany, musel som sa snažiť aspoň po odbornej stránke zvládnuť svoju profesiu. Napriek tomu som odporúčenie na vysokú školu nedostal. Dôsledkom toho bolo, že som sa v maturitnej písomke zo slovenského jazyka neovládol a zaútočil na hegemoniu dvoch veľmocí, USA a Sovietskeho zväzu (bolo to v časoch politickej „normalizácie“ v Československu) a navrhol som vytvorenie jednotného Európskeho štátu aj s vlastnou armádou a políciou ako protiváhu k nim. Iba vďaka profesorovi slovenského jazyka ma pripustili k ústnym maturitným skúškam, ktorý obhájil štýl a slovesnú skladbu v mojej písomke. Päť dní pred štátnicami, po skoro trojhodinovom

výsluchu tromi „tajnými“ u „Dvoch levov“, kde ma opätovne nabádali, aby som odišiel z republiky a vysmievali sa mi, že aj tak neurobím štátnice a obhajobu diplomovky, prijal som ich hru. Keďže som nepocítil v sebe kňazské povolanie a chcel som žiť „normálnym“ životom, prestal som vyjadrovať svoj nesúhlas s politikou štátu a začal som sa „angažovať“. Moje pocity k predčasnej smrti môjho birmovného otca Titusa sa stali iba mojimi „súkromnými“ pocitmi, ale o to hlbšie uchovanými.

Odpustil som, ale nezabudol!

Zdalo by sa, že v prípade môjho ujkca Titusa sa naplnilo porekadlo: „Zíde z očí, zíde z mysle!“ So spomienkami na neho som sa stretával iba veľmi sporadicky a aj to iba v rámci najbližšej rodiny. Niekedy okolo roku 1991 som prvýkrát pocítil vnútorný hlas: „Urob niečo na oživenie ujkcevej pamiatky.“ Zmienil som sa o tom mame a ona mi asi po týždni povedala, aby som nič nerobil, lebo známi aj z rodiny majú výhrady voči tomu, aby to robil niekto z rodiny. Tak som ten hlas v sebe potlačil!

Okolo rokov 1997-1998 sa ten hlas ozval opäť: „Urob niečo, aby si oživil svojho ujkca aj pre ľudí, ktorí ho nemali možnosť poznať!“ a história sa opakovala, čo sa týka postoja okolia. Po ďalšom vniknutí v roku 2002 som už začal pracovať na zbieraní informácií o ujkcevi a už som sa nedal nikým a ničím odradiť. Ani rodinou! Spoliehajúc sa na Božiu pomoc začal som zhromažďovať publikované materiály o ujkcevi, navštevoval som žijúcich rodinných príslušníkov, spolubratov, odchovcov saleziánov a pamätníkov jeho obetavého života, študoval materiály v mnohých archívoch a zhromaždil som veľké množstvo materiálov, ktoré boli neskôr použité ako podklad na jeho beatifikačný proces. Navštevoval som aj miesta, na ktorých pôsobil. Čím viac a hlbšie som sa oboznamoval s čistotou jeho srdca, ktoré bolo ochotné bezvýhradne sa obetovať za druhých, tým viac som sa utvrdzoval v presvedčení o správnosti myšlienky, pozdvihnúť ho na oltár ako mučenika za záchranu duchovných povolaní. Rozžiarené oči jeho odchovcov pri spomienke na neho potvrdzovali ich slová a utvrdzovali ma v správnosti môjho konania.

Vidiac dychtivé oči jeho pamätníkov začal som od roku 2003-2004 organizovať spomienkové stretnutia vo farskom klube a začal som ich informovať o získaných poznatkoch o ňom. Na stretnutiach sme si

vzájomne odovzdávali svoje pocity a spomienky na neho. Pozyval som na ne jeho odchovcov a spolubratov, ktorí nám prednášali svedectvá o ňom.

V roku 2004 som prestal pracovať pre pomínuteľný svet a začal som intenzívne pracovať na príprave jeho beatifikačného procesu. Priebežne som svoje poznatky konzultoval s otcom provinciálom saleziánov, keďže som na tom pracoval sám a nemal som s takouto problematikou nijaké skúsenosti. Vyhľadával som postulátorov iných káz a konzultoval s nimi svoje počínanie. Naštudoval som si Kanonizačný zákon a prihlásil som sa na teologickú fakultu na štúdium tretieho veku. Najviac podnetných rád mi dal súčasný otec arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský.

V apríli 2005 vyšla moja životopisná kniha svedectiev s názvom: Don Titus: Vatikánsky špión? a snažil som sa cez rôzne médiá priblížiť dona Titusa slovenskej verejnosti. V auguste 2005 sme priestransvo vo Vajnorochoch, kde mal don Titus v roku 1940 primície, pomenovali Námestie Titusa Zemana. V tom istom roku som zorganizoval prvý pút „Po stopách Titusa Zemana a prenasledovaných saleziánov“ zo Šaštína do Turína. Išiel som traja, don Kamil Kutarňa, asistent Martin Josko a ja, kombinovaným spôsobom dopravy, tak ako don Titus v roku 1950, keď ilegálne odvádzal svojich spolubratov: peši, na čln, vlakom alebo autobusom. Na pamätných miestach sme odsľúžili sväté omše. Na takúto púť začali chodiť prednovici saleziánov od roku 2008 každoročne.

Začiatkom januára 4. 1. 2006 som odovzdal otcovi provinciálovi saleziánov žiadosť na začatie beatifikačného procesu dona Titusa Zemana, podporenú niekoľkými desiatkami podpisov jeho ctiteľov. Vysoký vek a zhoršený zdravotný stav najvýznamnejších svedkov života dona Titusa, jeho rodných sestier a pána Augustína Krivosudského, ma primäli, aby som v roku 2006 a 2007 spísal ich spomienky a nechal ich úradne overiť, aby ich spomienky mohli byť použité v beatifikačnom procese pre prípad ich úmrtia

pred začatím procesu. Na požiadanie otca provinciála saleziánov dona Vladimíra Feketeho som v roku 2005 napísal modlitbu za blahorečenie dona Titusa, ktorú sme v roku 2007 s otcom provinciálom donom Štefanom Turanským zverejnili. V apríli 2007 sme vydali brožúru „Titus Zeman - mučeník za záchranu duchovných povolaní“, v ktorej bola uvedená aj modlitba za blahorečenie dona Titusa. Vyšla aj tento rok v upravenom a doplnenom vydaní. Ako prvá sa s ňou oboznámila staršia generácia, ktorej som ponúkol v roku 2007 prvý pútничký zájazd „Po stopách Titusa Zemana a prenasledovaných saleziánov“. Púť sme začali vo Vajnorochoch pri hrobe dona Titusa a vzhľadom na vek sme sa prepravovali autobusom. Modlitbu za blahorečenie dona Titusa sa pútnici prvý raz verejne pomodlili dňa 13. apríla 2007 v Bazilike Panny Márie Pomocnice kresťanov v Turíne. Po porade s donom Ernestom Macákcom som požiadal na jar v roku 2007 otca provinciála, aby presvedčil dona Jozefa Slivoňa, nech sa začne venovať príprave kauzy dona Titusa. V septembri 2007 mi don Jozef povedal, že ho zaujal obetavý a svätý život jeho spolubrata Titusa z materiálov, ktoré som mu požičal, a chce sa venovať príprave jeho beatifikačného procesu.

Provinciálna rada saleziánov na Slovensku v roku 2007 jednomyselne prijala rozhodnutie začať beatifikačný proces dona Titusa Zemana a požiadala hlavného predstaviteľa, aby podal žiadosť na jeho začatie. Po nezamietavej odpovedi z Vatikánu hlavný predstaviteľ saleziánov poslal v roku 2008 žiadosť do novovzniknutej Bratislavskej arcidiecézy, aby začala beatifikačný proces dona Titusa Zemana.

V roku 2009 som zorganizoval spolu so sesternicou Danielou Sásikovou druhý pútничký zájazd po stopách Titusa Zemana a prenasledovaných saleziánov. V rokoch 2011, 2014, 2015 a 2016 už aj spolupráca s vicepostulátorom kauzy Titusa Zemana s donom Jozefom Slivoňom sme zorganizovali ďalšie pútничké zájazdy. Tento rok pri-

pravujem pútничký zájazd „Križová cesta Titusa Zemana“ po pamätných miestach jeho života na území bývalého Československa. V roku 2010 zostavil vicepostulátor kauzy don Jozef Slivoň Deviatnik za blahorečenie Božieho služobníka Titusa Zemana a v roku 2015 brožúru Titus Zeman: Existuje aj iné riešenie.

Dňa 26. februára 2010 bol Mons. Stanislavom Zvolenským zahájený proces blahorečenia Titusa Zemana. Dňa 2. septembra 2010 sa uskutočnila exhumácia jeho telesných ostatkov a po urobení ich expertízy boli uložené v hrobke Kostola Sedembolestnej Panny Márie vo Vajnorochoch. Po skončení šetrenia mučenickeho a cnostného života Titusa Zemana bola 7. decembra 2012 skončená diecézna fáza a dňa 13. decembra 2012 sme odovzdali materiály v slovenskom a talianskom jazyku v Kongregácii pre kauzy svätých vo Vatikáne. Dňa 7. februára 2013 boli slávnostne odpečatené materiály a po vystavení dokladu validity sa začala rímska fáza procesu. Za relátora kauzy bol vymenovaný 15. októbra 2013 páter Jozef Zdislaw Kijas, aby vypracoval pozíciu, a za jeho spolupracovníkov Helena Barátová a Lodovica Mária Zanetová, pričom im veľkou mierou pomáhal vicepostulátor don Jozef Slivoň. V pozíciu sa muselo preukázať mučenie Titusa Zemana.

Po jeho vypracovaní ho odovzdal 8. júna 2015 hlavný predstaviteľ saleziánov don Angel Fernandez Artime na Kongregácii pre kauzy svätých a 7. apríla 2016 komisia deviatich teológov jednomyselne vyjadrila pozitívne stanovisko o mučeníctve dona Titusa. Komisia deviatich kardinálov a biskupov na svojom riadnom zasadnutí 21. februára 2017 prerokovala kauzu mučenia dona Titusa a vyjadrila svoju pozitívnu mienku o jeho mučeníctve tiež jednomyselne. Jednomyselne hlasovanie v obidvoch menovaných komisiách v Kongregácii pre kauzy svätých je výnimočné!

Týmto sa jeho kauza dostala do záverečného úkonu. Urobil ho Svätý Otec František, keď mu 27. februára 2017 predložil na osobnej audiencii kardinál Angel Amato, SDB, prefekt Kongregácie pre kauzy svätých, materiály kauzy dona Titusa na posúdenie a on ich pod vniknutím Ducha Svätého z moci svojho úradu svojím podpisom schválil. Súčasne poveril Kongregáciu pre kauzy svätých, aby vydala dekrét o mučeníctve dona Titusa. Tým umožnil povýšiť dona Titusa na slávnosti blahorečenia na blahoslaveného, ktorá bude v Bratislave, v mestskej časti Petržalka, pri Kostole Svätej rodiny na Námestí Jána Pavla II. dňa 30. septembra 2017.

Jeho lásku, ktorú mi preukazoval, sa mu snažím „splatiť“ svojou láskou a symbolicky mu vraciam aj darovanú knihu svojou druhou knihou o ňom, ktorá sa v súčasnosti dostáva na pulty kníhkupectiev s názvom: „Quo vadis, Titus?“

UCTILI SME SI VAJNORSKÉ ŽENY

IFK

Dátum 8.3. by mal mať v kalendári poznačený každý muž. Tento rok by naň však nemusel zabudnúť takmer nikto.

U nás, vo Vajnoroch, sme si pripomenuli Medzinárodný deň žien oslavou v Kultúrnom dome. Predstavitelia samosprávy sa tu stretli s vajnorskými ženami. Zblahoželali im k sviatku a každej odovzdali kvet. Potom nasledovalo občerstvenie a neformálne posedenie. MDŽ je sviatkom žien a boja za ich rovnoprávnosť. Zaslúžila sa o to nemecká politička Klára Zet-

kinová na Medzinárodnej ženskej konferencii v roku 1910 v Kodani. Prvý sviatok MDŽ v ČR sa konal v roku 1921 a o rok neskôr nadobudol už masový charakter. Počas Druhej svetovej vojny bol MDŽ zrušený, posledný sa konal v roku 1938. Po roku 1945 sa MDŽ znovu obnovil. Dnes je tento sviatok výrazom úcty k ženám a k ich práci.

PROJEKT KOMUNITNEJ PREPRAVY

TK

Na poslednom zasadnutí zastupiteľstva mestskej časti bol prerokovaný projekt komunitnej prepravy - sociálneho taxíka. Išlo by o rozšírenie poskytovaných sociálnych služieb o možnosť prepravy odkázaných obyvateľov. Prepravná služba zabezpečuje odľahčenie rodinných

príslušníkov pri návšteve lekára, nemocnice, pri vybavovaní úradných záležitostí a pod. Prepravná služba by bola poplatná, pričom navrhujeme výšku poplatku v dvoch variantoch, a to ako „sociálnu“ -max. dve jazdy mesačne a ako „komerčnú“ - každá tretia a ďalšia jazda, prípadne jazda, ktorá má iné určenie. Aj v prípade komerčnej ceny predpokladáme ceny nižšie ako pri bežnej taxislužbe.

Miestny úrad by zabezpečoval prepravu vlastným motorovým vozidlom, upraveným na tieto účely. Pred zavedením služby je potrebné vedieť približný záujem o takúto službu. V prípade, že by ste o uvedenú službu mali záujem alebo poznali niekoho, kto by ju potreboval, prihláste sa na miestnom úrade. Pri dostatočnom počte záujemcov je vysoký predpoklad, že úrad takúto službu zavedie.

ZO ŽIVOTA KNIŽNICE

Helena Paulenová

Do vynovených priestorov knižnice, po sťahovaní a úplnej výmene interiéru, znova prichádzali deti, aby tu strávili poučné a zaujímavé dopoludnia. Od septembra 2016 do marca 2017 sa v jej priestoroch realizovali programy tvorivého čítania iniciatívy EDUdrama, ktorá sa snaží o zavedenie metód dramatickej výchovy do škôl a mimoškolských zariadení.

Celý projekt bol organizovaný v spolupráci s MČ Vajnory, pod vedením Mgr. art. Veroniky Kořínkovej, a s výdatnou pomocou jej kolegov. Cez štrukturovanú dramatickú hru oživali hrdinovia detských knižiek. Deti tak mali možnosť na vlastnej koži zažiť dobrodružstvá Pippy Dlhej Pančuchy, Zbojničky Ronji, potom ich prekvapili „Príšerky z kufrička“, spolu sme hľadali a trápili sa „Kde je Cyril?“, a vychystali sme sa aj na „Karneval“. Venovali sme sa dôležitým témam ako samostatnosť, zodpovednosť za vlastné rozhodnutia, vzťahy rodičov a detí, sila kamarátstva, ako sa rozvíja príbeh a rozuzlenie deja, šikana a xenofóbia, a prijatie inakosti menších. Deti sa spontánne zapájali do deja, snažili sa vžiť do jednotlivých postáv a v ich koži riešiť rôzne životné situácie.

V uvedenom období sa uskutočnilo 23 podujatí, ktorých sa zúčastnilo spolu 475 detí z obidvoch vajnorských ZŠ. Detom sa predstavenia páčili, a zároveň sme vyskúšali nový priestor v knižnici. Skvelá myšlienka, ďakujeme! A nezabudli sme ani na dospelého čitateľa, v rámci podujatí mesiaca knihy prijal naše pozvanie hudobník, spisovateľ Juraj Šebo - autor viacerých kníh o živote a dianí v Bratislave. Prečítal zo svojej ostatnej knihy, pospomínal zopár veselých zážitkov zo života svojich starých rodičov, ktorých v nej spomína, a čo to prezradil o pripravovanej knižke. Besedu sme kvôli hudobnej produkcii presunuli do kaviarne Prešík, atmosféra bola výborná.

Na poslednom marcovom podujatí sme privítali v knižnici pána Bohumíra Hrabáka, známeho vajnorského rodáka, aby nám „povíprával“ o svojom živote, o rodine, kamarátoch, tiež o tom čo nové chystá. Čítali sme z jeho knižiek a spolu s členmi Vajnorského okrášľovacieho spolku sme v jeho spoločnosti strávili krásny večer.

B. HRABÁK: TU SOM SA

Zhovárал sa Igor Roy

Autor Diferenčného slovníka vajnorského nárečia, vajnorských poviedok a Príhod vajnorských ľudí, pán Ing. Bohumír Hrabák sa narodil v deň Vajnorských hodov, na Sedembolestnú Pannu Máriu, 15. septembra 1924 zriadencovi Výskumného vinárskeho ústavu a matke, neskôr členke JRD vo Vajnorochoch.

Najstaršia sestra zomrela ešte v útlom detstve, a tak ako najstarší z detí mal ešte mladších súrodencov Vlasta a Jarku (Molnárovú). V časoch finančnej krízy vypomáhal v oboch živnostiach, ktoré si jeho otec zriadil v dome svojho svokra po prepustení z práce za pomerne vysokú pôžičku Úverového družstva a čiastočnej finančnej pomoci jeho bratov, ktorí sa v tom čase vrátili z francúzskych légii. Hostinec i pekáraň ešte mladému chlapcovi v predškolskom veku, ale aj neskôr, brali všetok voľný čas, tak cez prázdniny, ako i počas školského roka, či už pri denných, alebo nočných prácach.

? Ako si spomínate na tie časy?

Bolo to náročné obdobie. Kým moji vrstovníci chodili na Šutráky, alebo Švrđajku (malé jazierka, tzv. bačoriny, ktorých bolo v tom čase vo Vajnorochoch mnoho - poznámka redakcie) ja som musel rúbať - kálat' siahovica, umýval som poháre, hoci som leďva dočiahol na pult. Stál som až na palcoch oboch nôh, aby som dočiahol. V noci bolo zase veľa práce v pekárni.

No život vo Vajnorochoch bol vtedy iný, bola Omladina, Sokol, Skaut, boli študenti, keď sme sa zišli, veru sme si užili aj poriadnu zábavu. Tak som sa zoznámil aj so svojou manželkou. V Sokolovni sme hrávali divadlo a, veru, raz sa stala aj veselá príhoda. S Marišú Zemankú sme raz hrali nejaké divadlo a Bohuš Zeman, to bol potom jej muž a v divadle bol vrchným šepkárom, odrazu, keď sme potrebovali pomôcť s textom, sme na neho pozreli za tú kúticu a on tam sedel s otvorenú hubú a vykrikoval: „nevím de sem, nevím de sem, straciú sem text...“

? Viem, že vy ste svojho času vystupovali aj ako ľudový rozprávač.

Aj taká krátka epizóda bola v mojom živote. Často som vtedy vystupoval, neskôr sme mali spoločné vystúpenia aj s Karolom zo Stupavy. Dokonca mám za túto svoju prácu diplom, ale to by musel

niekto o mne román napísať, a nie robiť rozhovor (smiech).

? Pán Hrabák a aké boli vaše študentské časy?

V rokoch 1930-1935 som vychodil päť tried ľudovej školy vo Vajnorochoch a v roku 1935-1940, s jednoročným prerušením pre ťažký zápal obličiek, som absolvoval štyri triedy československej štátnej reálky v Bratislave. Štúdium na obchodnej akadémii som prerušil po prvom ročníku prestupom do druhého ročníka obchodnej školy, pre smrť môjho otca, ktorý zomrel 17. mája 1941. Vysokú školu ekonomickú som promóciou skončil v roku 1968.

? V študentských časoch ste sa aktívne venovali aj športu.

Áno, bol som aktívnym členom atletického oddielu ŠK Bratislava. Venoval som sa všetkým športom okrem tenisu. Aj teraz začínam deň po hodinu chôdze.

? A ako vyzerá váš deň?

Každé ráno si na TV LUX pozriem svätú omšu, vynechať nemôžem ani pravidelného pol kilometra behu, osprchujem sa a vymasírujem si kolena. Mal som veľké ťažkosti s kolenami. Bez cudzej pomoci som sa nevedel ani postaviť, ale pravidelne si ich natieram konopnou masťou, na tú nedám dopustiť. Určite to nepomôže hneď, ale už dva roky si ich pravidelne natieram a masírujem a dnes

mi kolena opäť dobre slúžia. Potom sa naraňajkujem, prečítam si dennú tlač. O jednej hodine sa pomodlím ruženec, tak isto s TV LUX. Ja sa už nemám kam pohľadáť.

? A čo raňajkujete?

Krajec chleba s bravčovou masťou. Kým ešte žila moja milovaná manželka, robila masť ona, teraz si ju kupujem v jednom obchode s tradičnými slovenskými výrobkami a je veľmi dobrá. No a najmä veľa zeleniny. Paprika, rajčiny, cibuľa redkvička, to musí byť, bez toho to nejde. To mám veľmi rád. Zbytočne sa neprejedám. No, keď sme pri tom jedle, to neodpustím tým Talianom. Čo je náš vajnorský osúch tvarohový, smotanový so slaninkou oproti ich pizze? Alebo naše vajnorské kapustníky - zelové osúchy, oproti skalickému trdelníku? Tenučké kysnuté cesto, hrubá vrstva tvarohu a smotana na vrchu jemne pripálená, so slaninkou - to je taká naša, vajnorská pizza.

? Pán Hrabák, aká bola vaša pracovná kariéra?

Do zamestnania som nastúpil v roku 1942, ako účtovník u stavebného podnikateľa Ing. Viliama Žďimala v Bratislave. V dôsledku dvojitej frekvencie a malej možnosti zdokonaľovať sa po odbornej stránke som po čase odišiel pracovať ako revízno-bilančný účtovník do Zaisťovacieho spolku pre poisťovanie hospodár-

NARODIL, TU ŽIJEM

ských zvierat v Bratislave, kde som pôsobil až do nástupu na vojenskú prezenčnú službu, teda do 30. septembra 1945. Po otcovej smrti sme boli veriteľmi donútení zavrieť hostinec a museli sme predať hnuťelný i nehnuteľný majetok, čím sa čiastočne znížili dlžoby, ktoré som úplne vyrovnal iba z môjho platu v roku 1944. Po skončení vojenskej prezenčnej služby som 1. júla 1947 nastúpil do zamestnania v Chemických závodoch Juraja Dimitrova, kde som bol zamestnaný až do 15. júla 1954. Vyžiadali si ma na funkciu vedúceho všeobecnej učtárne do Nákladnej autodopravy mesta Bratislava. V roku 1955 som bol vymenovaný stálym súdnym znalcom pre ekonomiku. Kovodružstvo Monta v Bratislave si ma na pozíciu účtovníka vyžiadalo 1. decembra 1956, kde som pôsobil až do reorganizácie tohto podniku a jeho nasledovného premiestnenia do Piešťan. Z tohto dôvodu som prijal 5. decembra 1957 miesto vedúceho všeobecnej učtárne v národnom podniku Západoslovenské kameňolomy a štrkopiesky. V Závodoch inžinierskej a priemyselnej prefabrikácie som pôsobil ako ekonomický námestník do 30. novembra 1968, keď som sám požiadal o uvoľnenie a dočasne som prijal miesto vedúceho národnohospodárskej evidencie v Slovenskej filharmónii. Od 1. apríla 1969 som pracoval na Ministerstve financií Slovenskej republiky, odkiaľ si ma 1. augusta 1970 vyžiadali na Ministerstvo priemyslu Slovenskej republiky, kde som okrem svojho pracovného zaradenia pôsobil aj ako tajomník Rezortnej koordináčnej komisie pre rozpracovanie uznesenia vlády a člen Odbornej komisie pre plánovanie. Neskôr som pracoval ako ekonomický námestník v obchodnom dome Prior. Od roku 1993 do roku 2007 som zastával funkciu podpredsedu a vedúceho pôdneho fondu na Poľnohospodárskom družstve vo Vajnorochoch.

? Ved' to sa chcem opýtať. Chystáte aj dvojku?

Mám už vyše štyristo nových slov. Priniesli mi počítač z miestneho úradu, že nech sa páči, pán Hrabák a robte. No, teraz čo? Ako tam dostať veľké písmeno, ako tam dostať malé písmeno? Ako tam dostať kurzívu?

? Ved' to všetko viete, pán Hrabák.

Starú belu. Vieš čo je to za robota s tou myšou tam behať? Ved' za dva mesiace som napísal až dve písmená. A a B (smiech).

? Písací stroj vám mali radšej dať.

Ja mám radšej písací stroj. Aj sme mali, ale sme ho vyhodili. No dúfam, že sa to dá ešte niekde kúpiť.

? Pán Hrabák, pred časom ste mi spomínali, že chystáte aj slovník s vajnorškými prezývkami.

Áno. Ten už je hotový. No, nie len prezývky, ako sa Vajnoráci pomenovali, aby vedeli, o ktorého ide, keď tu bolo toľko Zemanovcov a Fašungovcov, sú tam zapísané aj všetky vajnorské jedlá, teda recepty tam nie sú, to bude musieť niekto iný spísať.

? Chystáte aj ďalšiu knihu vajnorských príbehov?

Mám už spísané. Aj poviedky, aj detom čo sa rozprávalo.

? A dnes?

Dnes som už na dôchodku (smiech).

? No, ste aktívny, ved' tvoríte. Napísali ste a vydavateľstvo Kozák Press, pre mestskú časť Bratislava-Vajnory vydalo vaše publikácie: Vajnorské poviedky (2009) a Príhody vajnorských ľudí (2010). V roku 2002 VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied vydalo váš diferenčný slovník. Viem, že ste ho tvorili skoro päť rokov...

...a ešte nie je dokončený.

? A kedy to chystáte vydať, aj pán Jakubáč teraz plánuje vydať knihu, ktorá mapuje jeho prácu fotografa z vajnorského života.

To ti neviem takto povedať, to už nie je len na mne. A Tonko sa má ako?

? Trápi ho zápal sedacieho svalu.

Pán Hrabák, povedzte mi na záver, aký je váš vzťah k Vajnorochoch?

Tu som sa narodil, tu žijem. Ja si neviem predstaviť, že by som mal ísť niekam inam. To si naozaj neviem predstaviť. Tu som mal kamarátov, mám tu rodinu, ktorú milujem. Som hrdý na svoje deti, vnúčence a mám pravnuka, ktorý je už vyšší ako ja. Verím len, že tú našu kultúru a tradície bude mať kto udržiavať, keď tí starší už vymierajú.

S manželkou (teta Lojzka - poznámka redakcie) sme sa zosobášili 22. novembra 1947, tohto roku by sme oslávili sedemdesiate výročie sobáša. Ved' to je číslo, pravda? To už je díky čas. A ten sme prežili tu, vo Vajnorochoch.

Ďakujem vám, pán Hrabák, za rozhovor aj za čas, ktorý ste mi venovali. Dajme si „hútek“ vína na pamiatku tety Lojzky i na vaše zdravie, nech ste plný sil, elánu, dobrej nálady a tvorivého ducha.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

Ja neviem, či sa mám sťažovať alebo chváliť, ale to zdravie mi zatiaľ ešte stále slúži. Tak na zdravie.

112. VÝROČIE PRÍCHODU FERDIŠA JURIGU

FJU

V Parku Ferdiša Jurigu si spomienkovým stretnutím obyvatelia Vajnor uctili 112. výročie príchodu významného kňaza, národného politika, žurnalistu a buditeľa Ferdiša Jurigu. K jeho pamätnej doske položil veniec starosta obce Ján Mrva.

Pamiatku Ferdiša Jurigu si prišli uctiť aj žiaci Základnej školy Kataríny Brúderovej a Základnej školy sv. Jána Pavla II. so svojimi učiteľkami. Prišli tiež seniori z miestneho klubu. Krátky kultúrny program zabezpečili členovia Základnej umeleckej školy Vrbenského.

ThDr. Ferdiš Juriga je určite nedocenený slovenský politik, ktorý sa významnou mierou zapísal do našich dejín. Gbelský rodák, vajnorský a dolnostredský farár, obyvateľ Karlovej Vsi asi až príliš neohrozene bojoval za svoje ideály - veď ho aj nazývali

„Kňaz bojovník!“ Bol silná individualita, a to sa v jeho časoch nenosilo ani v politike a nenosi sa dodnes. Ako poslanec Uhorského snemu v ňom prvý prehovoril po slovensky aspoň v citátoch, za čo sa mu

zo strany Maďarov dostalo „zaslúženého“ uznania, ba dostal sa aj za iné výroky do väzenia. ThDr. Ferdinand Juriga sa zaslúžil svojím celoživotným dielom o nezastupiteľné miesto v našich dejinách.

UPLYNULO 72 ROKOV OD OSLOBODENIA

IFK

Tohto roku si pripomíname 72. výročie oslobodenia našej dediny. Pri tej príležitosti sme položili vence k pamätníku osloboditeľov.

Vajnory boli oslobodené už 2. apríla. Boje o Bratislavu a vytlačenie nepriateľa z nej trvali 2 dni. Bratislava bola oslo-

bodená až 4. apríla 1945. Dňa 2. apríla 1945 prestali premávať električky a trolejbusy, zastavili sa dodávky vody, elektriny a plynu. Nemecké velenie poverilo obranou mesta jednotky 938. ochranného a 145. pevnostného práporu, posilnené jednotkami 96. delostreleckej divízie a tiež maďarskou pechotou. Na východných prístupoch k mestu boli vybudované tri obranné pásma. Prvé na okrajoch tamajších predmestí a na Malom Dunaji, ďalšie od závodu Dynamitka smerom na obec Prievoz a tretím bola protitanková

priekopa od Koliby po Pálenisko. Vojenský pyrotechnici pripravovali deštrukciu dôležitých budov - priemyselných závodov, rozhlasu, pošty a iných. Výbušninou zničili 3. apríla kovovú koštruktúru mosta cez Dunaj a výrazne poškodili jeden z jeho pilierov. Znefunkčnili aj železničný viadukt Červený most.

V stredu 4. apríla 1945 zaútočila Červená armáda v ranných hodinách v hlavnom smere po dnešnej Račianskej, Vajnorskej a Trnavskej ulici, z Prievozskej cesty cez Mlynské Nivy a prístav do vnútorného mesta. Okolo obeda sa ešte bojovalo v Starom Meste, potom sovietske jednotky prenasledovali nepriateľa smerom na Patrónku a Karlovu Ves. Bratislavský hrad, ktorý ostal hlavným ohniskom nemeckého odporu, bol dobytý po štvrtej hodine popoludní. Súbežne boli na druhej strane Dunaja nemecké vojská vytlačené z Petržalky, ktorá sa po šiestich rokoch opäť stala súčasťou republiky. Devínska Nová Ves a ďalšie obce na západ od centra boli oslobodené 6. apríla.

TETA LOJZKA JE TU STÁLE S NAMI

Katarína Pokrivčáková

Ako aj väčšina ostatných vajnorských babiek, vedela krásne vyšívvať a bola aj ľudová umelkyňa, tak ako veľa ďalších vajnorských tiet, a preto sme mali krásne vajnorské kroje, nové ušité sukne a novovyšité zástery.

Keď sme chodili vystupovať, bolo nás plné pódium a s nami aj pravé vajnorské tety. Spievali, krásne a vtipne vyprávjali. Medzi nimi bola aj naša teta Lojzka, výrazný a veľmi prirodzený rozprávačský talent. Keď sa postavila k mikrofónu a začala rozprávať vtipné a veselé príhody, akoby jej patril celý svet. Všetky oči boli na nej, dobrá nálada, kopa smiechu. Vždy sme čakali, ako sa to celé skončí, aj keď sme tie príhody počuli už veľakrát. Na vystúpenia chodili veľmi radi aj Vajnorači, bola súčasťou vajnorského života, najmä toho kultúrneho. Pôsobila v ochotníckom divadle či vo folklórnych skupinách a s láskou odovzdávala naše krásne tradície mladším generáciám.

Teta Lojzka, ako ju všetci volali, patrila neodmysliteľne k Vajnoram, brali sme ju so samozrejmosťou, akoby tu bola odjakživa a nikdy nemala odísť. Aj keď s rokmi pribúdali vrásky na jej láskavej tvári a zdravie pomaly prestalo slúžiť, stále bola usmiata a plná energie. Medzi svojimi folkloristami, divadelníkmi, či Vajnoračkami bola ako ryba vo vode, akoby zabudla na svoje trápenia a omladla o niekoľko rokov. Jedného dňa však prišla správa, ktorá sa dotkla každého, kto túto láskavú ženu poznal. Naša teta Lojzka nám odišla vo veku 89 rokov. Akosi nikto sa nedokázal

zmieriť s myšlienkou, že by tu teta Lojzka už nemala byť, vystupovať, len tak sa porozprávať, rozosmievať nás, robiť krásne kraslice, či sa len tak pristaviť. To už predsa nebude ono. Vtedy prišla Soňa Molnárová s myšlienkou spomienkového večera na tetu Lojzku pri jej nedežítých 90. narodeninách. Musím povedať, že všetci sa pre túto myšlienku nadchli a so súhlasom rodiny tety Lojzky Hrabákovej sme sa mohli pustiť do prípravy. Celý program bol o tete Lojzke. Vďaka zostrihaným audio a video ukážkam bola ona hlavnou postavou celého programu, automaticky a prirodzene, ako po celý jej život. Program pripravili Vajnorské ochotnícke divadlo, Vajnorský okrásľovaci spolk a Podobenka z Vajnor. Spojili svoje sily a výsledkom bolo krásne predstavenie plné spomienok, emócií a návratov v čase, ale i odkazov a želaní do budúcnosti. V provizórnej vajnorkej izbe na zážitky s tetou Lojzkou spomínali Soňa Molnárová, ktorá sa do Vajnor vydala a vďaka aj tete Lojzke sa takisto stala ich neodmysliteľnou súčasťou, Igor Roy a Dagmar Púpa-

lová z Vajnorského ochotníckeho divadla, ktorého krstnou mamou bola práve teta Lojzka, Ivan Štelár z Vajnorského okrásľovacieho spolku a Gabika Zemanová z Podobenky z Vajnor, v ktorých teta Lojzka roky pôsobila a spolupracovala. Súčasťou programu boli ukážky z bežného života Vajnor spolu s ich tradíciami, čepčenie nevesty, ktoré teta často robievala či drápačky, v ktorých sa spomínalo na vtipné príhody s tetou Lojzkou. Pripravená bola aj výstava snímok z rodinného, kultúrneho a spoločenského života tety Lojzky. Zobrazovali jej život a pôsobenie vo Vajnoroch od mladosti až po posledné roky. Materiálu bolo toľko, že vybrať snímky či videá a nahrávky bolo naozaj veľmi náročné, ale podarilo sa vytvoriť pekne dielo. Po programe bolo pripravené i malé občerstvenie, ako inak, z čisto vajnorských špeciálov, ktoré aj teta Lojzka rada pripravovala.

Dielo, ktoré po sebe zanechala, tu už ostane navždy a cez toto dedičstvo zostane aj teta Lojzka navždy súčasťou Vajnor. Pripojí sa tak k výrazným osobnostiam vajnorského života, vďaka ktorým dnes poznáme a zachováme tradície našich predkov a môžeme ich odovzdať ďalej, aby nikdy nezaničili. Túto krásu, ktorú sme zdedili, musíme ochraňovať a šíriť ďalej, pretože je veľmi výnimočná a najmä už generáciami udržiavaná s úctou a láskou.

Touto cestou veľmi pekne ďakujeme p. Bohumírovi Hrabákovi, ako i celej rodine p. Hrabákovej, Mestskej časti Bratislava - Vajnory, Soni Molnárovej, Vajnorskému ochotníckemu divadlu, Vajnorskému okrásľovaciemu spolku, Podobenke z Vajnor a všetkým dobrým ľuďom, ktorí pomohli toto nezabudnuteľné podujatie zorganizovať.

FUTBAL VO VAJNOROCH

Richard Fekete

Vajnorský futbalový klub skočil do jarnej časti sezóny s ďalšími plánmi a snahou opäť sa posunúť vo všetkých smeroch. Nie je to jednoduché. Stále nás brzdi situácia s ihriskom, jeho existujúca infraštruktúra, a istým spôsobom aj poloha obce, pretože pre niekoho je príliš „od ruky“.

Napriek tomu sme však odhodlaní urobiť všetko, čo sa dá. V tomto vydaní Vajnorských noviniek vám prinášame krátky pohľad do jednotlivých tímov, súhrn ich jarných zápasov, ale najmä súhrn z ojedinelej prednášky pre rodičov, ktorú sme zorganizovali v Dome kultúry.

A - tím muži (tréner Miroslav Hirko)

Naši seniory v zime v zimnom pohári neurobili diery do sveta. Na umelej trávě

v Prievoze odohrali niekoľko zápasov, čo v spojitosti s tréningami na ploche Mladej gardy vytvorilo dobré predpoklady na zvládnutie druhej polovice sezóny. Odštartovali sme ju chabým výkonom proti Bernolákovu. Hostom stačilo sústredene brániť a občas vyraziť do brejku, aby Vajnorákov obrali o všetky body. Dojem sme si napravili pred plnou tribúnou (pozri snímku) proti Interu, kandidátovi na postup. Síce sme hrali vyše polčasu v presile, ale súper (zastrešený prvotným z Trenčína) mal aj s desiatimi veľkou silu. Bod pred peknou návštevou zariadil Patrik Mozola, keď využil chybu váhajúceho obrancu. V Ivanke ukázali naši muži veľkú efektívitu. Už na lepšom teréne dali góly z hry Paťo Mozola a Lukáš Zeman. Priamy kop a penaltu zase výborne zvládol Marek Sokol, ktorý o týždeň neskôr na začal aj Lozorno. V Moste sme bez

reprezentantov vo futsale vydržali dva pokutové kopy domácich vďaka výborne chytajúcejmu Davidovi Vöröšovi a opäť sme strelili štyri góly. Po piatich dueloch sa seniory prepracovali na 4. miesto.

Vajnory - Bernolákovo 0:2
Vajnory - Inter 1:1 (gól Mozola)
Ivanka pri Dunaji - Vajnory 0:4 (2 Marek Sokol, 1 Mozola, Lukáš Zeman)
Vajnory - Lozorno 2:0 (Marek Sokol, Mozola)
Most pri Bratislave - Vajnory 2:4 (Mikita, Kováč, Gabura, Nestorík)

B - tím muži (Miroslav Hirko)

Rezerva sa chystala v zime s A-čkom, aj keď tréningová účasť nebola ukážková. Futsal však udržal chalanov v kondícii na

MÁ DLHÚ TRADÍCIU

to, aby mohli myslieť na splnenie základného cieľa, ktorým je postup do 5. ligy. Vstup do jari mal dve odlišné podoby. Proti poslednej Záhorskej Bystrici sme totiž vyhrali 1. polčas 6:0, druhý prehrali 0:2. V Blatnom improvizovaná zostava pohorela. V 20. minúte sme síce viedli 2:0, ale strata koncentrácie je v tomto kolektíve veľkou chorobou. Postup máme v našich rukách, ale už nemôžeme zakopnúť.

Vajnory - Záhorská Bystrica 6:2 (2 Grendár, 1 Jamrich, Rischer, Lukáč, Volaj)
Blatné - Vajnory 3:2 (Velička, Jakubec)

Starší žiaci (Radoslav Kováč)

Starší žiaci, po jeseni prví, trénovali v zimných mesiacoch kombinovane v telocvični a na umelých povrchoch. Kolená rastúcich chlapcov dostali poriadne zabráť. Úvodný súboj s Račou nebol ideálny, aj keď vyhrali. V Ivanke, opäť aj s hetrikom Jakuba Hanzlíka, bol už tím presvedčivejší. Problémy mu nenarobil ani Tomášov. Chlapci potom zvládli aj ťažký súboj v Rusovciach.

Vajnory - Rača B 4:2 (3 Hanzlík, 1 Krajčí)
Ivanka pri Dunaji - Vajnory 0:6 (3 Hanzlík, 1 Sadloň, Matej Kula, Mozola)
Vajnory - Tomášov 11:0 (3 Mozoľa, 2 Jakub Kula, Depeš, 1 Hanzlík, Sadloň, M. Kula, Rohoň)
Rusovce - Vajnory 2:3 (2 J. Kula, 1 Depeš)

Mladší žiaci (Róbert Vajda)

Bez zimného turnaja v telocvični a s niekoľkými prípravnými zápasmi už vonku sa žiaci chystali na náročné záporenia vo svojej súťaži. V nej hrajú osem v poli plus brankár. So snahou predvídať stále lepšie výkony a dávať viac gólov už odohrali niekoľko súťažných stretnutí. Proti rezerve Rače sa chlapcom nepodarilo strelit ani gól, nasledovne skórovali sedemkrát v Dúbravke (3 góly Mintál, 2 Malovec, 1 Meško a Brom) a takisto aj do siete Domina (2 Šumichrast, 1 Havran, Dúbravka, Mintál, Brom a Galbavý).

Prípravka (Richard Fekete)

Cez zimu družstvá odohrali veľa zápasov v rámci halového turnaja. Naši najmenší vstúpili do jari ako posledný zástupca FK až 1. apríla. Týždeň predtým sa tréneri a 28 detí vybrali na Biely kríž. Akcia v prírode a krásnym počasím mala viacero motívov. Kolektívny duch sme ukázali v Ivanke, kde sme odohrali 2 veľmi pekné zápasy (góly Jakub Kemeník v prvej skupine, bratia Pálovci a Janek v druhej). Pred Veľkou nocou (tradične majú deti počas týchto sviatkov zápasové voľno) sme ešte hostili Karlovu Ves a dali sme jej v súčte 13 gólov (Kuchta a Šrott a za mladších 5 Hlivák, 2 Janek a Toman, 1 Gáborík a Dominik Pál).

ŠTYRI VÝHRY, JEDNA PREHRA

Václav Fekete

V mesiacoch február a marec odohrali naši hádzanári úspešne štyri majstrovské zápasy. V rámci tréningového procesu pred súťažou sme odohrali iba jeden prípravný zápas so Stupavou. Preto bol veľmi dôležitý. Niesol sa v duchu prvého zápasu po dlhom tréningovom období, takže nám čiastočne viazla súhra.

To isté však platilo aj o súperovi, ktorý skúšal zapracovať do systému viacerých mladých hráčov. „Naťahovali“ sme sa o každý gól. Na prekvapenie všetkých však náš hlad po hádzanej bol väčší a súper sme napokon na jeho pôde porazili o tri góly. Bola to ozaj vhodná príprava. Postupne nasledovali majstrovské zápasy. Treba skonštatovať, že všetky družstvá sú vyrovnané a o víťazovi rozhoduje aj to, ktoré družstvo sa prvé „chyti“, resp. ako zareaguje na to, čo v zápase dovolia rozhodcovia.

Piešťany: Vajnorý 29:25 (14:15) - Ešte v 46. minúte sme u prvého družstva súťaže vyhrali 22:21. Potom sa 4x presadil hráč súpera s č. 7 Halo, a Piešťany sa dostali do vedenia. Zápas sme už dohrávali tak, aby si zahráli všetci hráči, keď už zápasom „stratili“ celý deň. Z našich dal najviac gólov Jančo - 8.

Vajnorý: Levoča 33:27 (15:14) - V priebehu prvého polčasu sme viedli aj o 4 góly, ale súper sa dotiahol na jeden gól. Potom sme zo stavu 17:17 dobrou hrou zvýšili skóre na 27:22. Tento náskok sme

nielen udržali, ale ešte aj o gól navýšili. Šulavík po dlhšom čase konečne strelec ky zabil a dosiahnutím 9 gólov sa veľmi podieľal na našej výhre.

Dunajská Streda: Vajnorý 20:24 (12:9) - Zápas bol dlho vyrovnaný. Od stavu 15:14 pre domácich sme „dali šnúru“ 6:0, v ktorej zabil najmä Kožík, ktorý v uvedenom čase dal 4 góly a v zápase celkom 8. Súpera sme týmto zlomili a zápas dotiahli do víťazného konca.

Vajnorý: Cífer 31:28 (19:18) - V prvom polčase sme viackrát viedli o 3 a 4 góly, ale súper sa vždy gólovo dotiahol. Úsek od 40. do 48. minúty sme opäť „vyrobili šnúru“ 5:0 a z remízového stavu 23:23 sme súperovi definitívne „ušli“. Náskok nám stačil na víťazstvo. V tomto zápase bol našim najlepším strelcom po dlhšom čase opäť Milan Jančo so 7 gólmi, pričom mu dobre sekundovali päťgólový Kožík a štvorgóloví Szalaczi, Šulavík a Vallo.

Treba tiež podotknúť, že vo všetkých zápasoch položil dobrým výkonom základ úspechu brankár Peter Perďoch. Lukáš

Kožík je v priebežnej tabuľke strelcov súťaže na výbornom 4. mieste. Piate miesto medzi družstvami v základnej časti sa nám podarilo nielen obhájiť, ale náskok pred súpermi sme zvýšili. Nasleduje nadväbová časť súťaže, kde nás čaká ešte 6 zápasov.

K pripravovanej spoločnej súťaži Slovensko - Česko, o ktorej som informoval v minulom čísle. Spoločné rokovanie so zástupcami českých klubov nedopadlo dobre. Česká strana zrušila dohodu, spoločná súťaž nebude. Takže výbor Slovenského hádzanárskeho zväzu bude musieť riešiť štruktúru nových slovenských súťaží. V extralige ostane pravdepodobne 10 družstiev. Otázka je, kto vypadne do našej súťaže, resp. kto postúpi. Všetko je otvorené. O štruktúre rozhodnú finančné možnosti klubov. Tiež je otvorená otázka, s akou stratégiou pôjdeme my, Vajnorý, do novej súťaže. V týchto dňoch to budeme riešiť na hráčskej schôdzi za účasti členov výboru.

Tabuľka výsledkov po základnej časti (sezóna 2016/2017)

Poradie	Názov klubu	Počet zápasov	Výhry	Remízy	Prehry	Skóre	Body
1.	MHK Piešťany	14	12	1	1	394:348	25
2.	HC Tatra Stupava	14	10	2	2	393:337	22
3.	MHK Martin	14	9	0	5	494:431	18
4.	HK Slovan Levoča	14	6	3	5	419:396	15
5.	HK Vajnorý	14	6	0	8	395:398	12
6.	ŠKP Akadémia	14	4	1	9	398:425	9
7.	ŠK DAC Dunajská Streda	14	3	0	11	345:422	6
8.	TJ Sokol Cífer	14	2	1	11	338:419	5

ZAČALA SA KOLIESKOVÁ SEZÓNA!

IFK

Slniečko vyhnało zimu z nášho chotára. Vonku sa teplota pomaly plazí k dvojciferným číslam.

Je načas vyťahovať z pivnice kolobežky, bicykle či iné približovadlá a vyraziť za športom. V nedeľu 2. apríla sa oficiálne otvoril 16. ročník kolieskovej, korčuliarskej a cyklistickej sezóny aj u nás, vo Vajnoroch. Na Jurskej ceste sa predpoľudním stretli kolieskoví nadšenci rôzneho veku a pohlavia, aby aktívne privítali tohtoročnú sezónu. Počasie nám prišlo a nálada bola vynikajúca. Všetci sa dobre bavili. Verme, že to tak bude do konca októbra.

DETSKÝ DUATLON

V sobotu 29. apríla prišli si mladí športovci zmerať sily v detskom duatlone. Na trati bolo vidieť bojovného ducha a medaily potešili víťazov. Cieľom nebolo vyhrať, ale zmysluplne stráviť sobotné predpoludnie.

FOTORIPIORT

AKO MÁRIA TERÉZIA „ZAVINILA“ SPOR MEDZI BRATISLAVOU A VAJNORAMI

Štefan Hrivňák

V tomto roku si pripomínáme 300. výročie narodenia významnej panovníčky, uhorskej kráľovnej a cisárovej manželky Márie Terézie (*13. máj 1717 – † 29. november 1780). Pri tejto príležitosti Bratislavský okrásľovací spolok vyhlásil rok 2017 za Rok Márie Terézie a spoločne s ďalšími partnermi organizuje množstvo akcií, ktoré verejnosti predstavia históriu a význam tejto osvietenej panovníčky.

Za všetky podujatia spomeniem aspoň medzinárodnú konferenciu na Bratislavskom hrade Vitam et Sanguinem (Život a krv), ktorá sa bude konať dňa 14. - 15. júna a ktorej súčasťou bude aj akcia s názvom „Baroková kratochvíľa“ v barokovej záhrade na Bratislavskom hrade (výstupenia barokových tancov, hudby...). Mária Terézia sa zapísala do našich dejín nielen tým, že stála na čele štátu celé štyri desaťročia (1740 - 1780). Jej význam spočíva v tom, že zmenila tvár všetkých dedičných krajín, ktorým vládla, prostredníctvom moderných, no najmä nevyhnutných reforiem. Bola panovníčkou všetkých národov žijúcich pod habsburskou korunou a v Uhorskom kráľovstve sa počas jej vládnutia začal postupný proces zvyšovania vzdelanostnej, kultúrnej, ako aj ekonomickej úrovne obyvateľstva.

Vajnory v poddanskom postavení

Vajnory boli od roku 1525 poddanskou dedinou slobodného kráľovského mesta Bratislavy. Z tohto titulu museli vajnorští poddaní Bratislavčanom odvádzať peňažné či naturálne dávky a tiež pre nich vykonávať rôzne práce a služby. Peňažnú rentu, ktorú vyplácali poddaní panstvu, zahŕňal najmä tzv. lezunk, čiže daň od celej usadlosti 1 zlatý a 60 denárov (100 denárov = 1 zlatý). Väčšina poddaných vlastnila len 1/8 alebo 2/8 poddanskej usadlosti, čo zahŕňalo domček, gazdovstvo a nejaké to pole pri dome, čo znamenalo, že platili len podiel z celkovej sumy. Okrem toho sa zvlášť vyplácal poplatok za dom - tzv. domový cenús, ktorý predstavoval 32 denárov. Navyše dedina musela zaplatiť aj za každý opustený dom, ktorý stál v jej chotári, a to 16 denárov. Aby sme si urobili lepšiu predstavu o týchto sumách, tak uvediem, že denný plat robotníka vo vinohrade bol v

tých časoch 20 denárov, teda na domovú daň pracoval miestny vinohradník niečo vyše 1 a pol dňa. Ostatné poplatky sa týkali najmä vinohradníctva v širšom zmysle slova, veď Bratislava bola významným vinohradníckym mestom. Vajnoráci platili 60 zlatých ročne za obecnú krčmu, ktorú prevádzkovali po celý rok a mali v nej právo čapovať svoje víno, pivo a pálenku. Ďalej museli každoročne odvieť 80 zlatých za vyslanie povozov, ktorými sa chodilo do Štajerského Hradca (Graz) po obruče na vinohradnícke sudy a po iné vinohradnícke náradie pre mešťanov. Kedysi túto cestu pre panstvo vykonávali sami poddaní, ale v druhej polovici 18. storočia sa z tejto povinnosti vyplácali, za čo sa navyše každému poddanému znížila robotná renta o dva dni. V rámci robotnej renty pracovali poddaní jeden deň v týždni so záprahom a tí, čo ťažným dobytkom nedisponovali, robili na zemepanskej pôde dva dni v týždni. Želiari, teda chudobná

časť obyvateľstva bez vlastných polí či vinogradov, no s vlastníctvom domu, pracovali jeden deň v týždni. Podželiari, ktorí nemali ani kúsok poľa, ani vlastný dom, boli od roboty oslobodení. Vysoká robotná a peňažná renta súvisela aj s faktom, že Vajnoráci neplatili deviatok, teda 1/9 z úrody, ktorá bola základom

renty pre feudála. Deviatok sa platil iba z opustených usadlostí. Príčina toho, že neodvádzali deviatok z obilia a dokonca ani z vína, súvisí s hospodárením panstva. Vo Vajnoroch nebola v tých časoch príliš kvalitná orná pôda a panstvu sa tak vyberanie peňažných dávok, prípadne využívanie práce poddaných, oveľa viac vyplatilo. V súvislosti s hospodárením v obci ešte treba spomenúť, že poddaní mali k dispozícii obecnú lúku, kde mohli pásť svoj dobytok. Disponovali aj dostatkom dreva na stavanie a kúrenie, pretože to im zabezpečovalo panstvo. Vajnoráci sa však sťažovali, že nemajú dostatok vody pre svoj dobytok, lebo v miestach, kde predtým mohli vodit' svoje zvieratá, sa zriadil panský rybník. Celý obraz vzťahov Vajnor so svojím panstvom dokladá sťažnosť, že poddaní musia platiť mýto pri vstupe do Bratislavy rovnako ako cudzinci.

Urbárska regulácia Márie Terézie a jej dôsledky

Povinnosti voči Bratislave, a teda vlastne kompletne hospodárske vzťahy celkom zmenil edikt Márie Terézie z roku 1767. Urbárska regulácia na celom území Uhorska jednotne stanovila povinnosti poddaných voči zemepánovi. Základom na stanovenie výšky renty sa stala jedna usadlosť. Robotná renta pre sedliakov hospodáriacich na celej usadlosti sa určila na 52 dní práce so záprahom alebo 104 dní bez záprahu, želiari museli odrobiť 18 dní a podželiari 12 dní ročne. Výška cenzu bola stanovená na jeden zlatý, platili ho sedliaci aj želiari v dvoch termínoch, na svätého Juraja a na svätého

Michala. Základom naturálnej renty sa stal deviatok z úrody, okrem ktorého odovzdávali poddaní od celej usadlosti 2 sliepky, 2 kapúny, 12 vajec a jednu holbu (0,88 l) masla.

Po zavedení urbárskej regulácie Márie Terézie Vajnorákom značne klesli robotné aj peňažné dávky. Robotná renta, ktorá predtým predstavovala 52 dní práce s povozom ročne, klesla u väčšiny poddaných štvor- až osemnásobne, podľa toho, či vlastnili 1/8 alebo 1/4 poddanskej usadlosti. Domový cenús klesol na jeden zlatý a poddaní už nemuseli platiť 80 zlatých za vyslanie povozov Štajerského Hradca (Grazu). Zníženie vlastných príjmov a robôt, ktoré prislúchali panstvu, sa nezaobišlo bez sporov. Vzniknuté straty vo svojom rozpočte sa bratislavskí mešťania snažili vykryť rôznymi spôsobmi. Ako prvé odobrali Vajnorákom právo užívať obecnú lúku Pri jazierku. Prvú sťažnosť adresovanú Bratislavskej stolici podali naši predkovia v roku 1785. Dôvodom bolo zabratie časti urbárskej lúky pri vymieraní dvoch lúk patriacich mešťanom „Panskej šajby a Španskej šajby“. Okrem rozširovania lúk vo vajnorskom chotári mesto zabraňovalo poddaným tiež vstupovať do hôr, do ktorých mali oddávna prístup. Takže okrem nedostatku lúk vznikol tiež problém so získavaním dreva. V roku 1795 Vajnoráci predložili ďalšiu sťažnosť. Tento spor sa vyriešil zmierlivo dohodou, podľa ktorej sa obyvatelia Vajnor vzdali dreva na kúrenie a na oplátku boli oslobodení od naturálnych dávok - odvádzania priadze, kapúnov, kureniec a vajec. Ani tým sa však záležitosť neskončila. V roku 1815 sa začína urbársky proces, pretože Bratisla-

va z pozície zemepanskej vrchnosti nielenže odmietala predávať ľuďom drevo, ešte im aj zamedzila akýkoľvek prístup k nemu. Pod hrozbou tvrdej pokuty im zakázala zbierať konáre v riedkych lesoch vhodných len na vykurovanie. Pokračovalo aj zaberanie obecných lúk a nastal tak opäť problém s napájaním dobytká. Sťažností z dediny bolo stále viac. Okrem platenia mýta, na ktoré sa sťažovali už v roku 1768, museli vykonávať aj furmanky (vozenie nákladu na dlhšie cesty), ktoré už v tom čase nemali v rámci svojich urbárskych povinností.

Táto napätá situácia a neutíchajúce spory sa vyriešili až v druhej polovici 19. storočia, po zrušení poddanstva, v čase, keď všetci obyvatelia Uhorska boli (aspoň „na papieri“) rovnoprávnymi občanmi. Zdalo by sa, že Mária Terézia svojím nariadením príliš nepomohla Vajnorákom v ich situácii, no opak je pravda, aj keď o svoje práva museli bojovať. Prínos urbárskej regulácie je aj ten, že určovala právny vzťah medzi zemepánom a poddanými, a preto sťažnosti, ktoré adresovali stolici, museli byť riešené s plnou vážnosťou. Mária Terézia svojimi hospodárskymi a sociálnymi reformami začala premenu feudálnej krajiny na občiansky štát. Aj preto jej patrí významné miesto nielen v dejinách Maďarov a Rakušanov, ale aj v našej slovenskej histórii.

Literatúra a pramene: Archív mesta Bratislavy, obec Vajnory; Štátny archív v Bratislave, Krajský súd, Urbariália; HRIVŇÁK, Štefan. Dosah urbárskej regulácie na vybrané malokarpatské lokality. Komárno: Štátny archív v Nitre, pracovisko Archív Komárno, 2015.

NA MAHROVEJ BÚDE BOLO VESELO

IFK

Ráno sa zdalo, že bude pršať. Bolo pod mrakom a fúkal mierny, ale nepríjemne studený vietor. Ani sa mi príliš nechcelo vychádzať z domu.

No povedal som si, že prvomájová opekačka je predsa iba raz v roku. Tak som zbalil fotoaparát, nahodil turistické háby a podľho do lesov nad Raču.

Najprv som musel zdolať výluky električiek medzi Račianskym mýtom a Gaštanovým hájkom, a tak som trikrát prestupoval z električky na autobus a z autobusu do električky. Nakoniec som vystúpil na konečnej v Rači a vybral sa popamäti pomedzi vinohrady. Cestou som stretol pár pocestných, ktorí sa pýtali, ako sa ide na Mahrovú bídu, lebo sa tam vraj varí dobrý guláš. Poslal som ich po poľno-lesnej ceste smerom, ktorým som tušil cieľ. Ja som sa pobral za nimi. Poriadne som sa zadýchal, kým som prišiel na „miesto činu“. Zábava sa už pomaly kon-

čila. Guláš už bol zjedený, akurát poľovníci sa pri stole ešte veselo bavili. Na priestranstve pred chatou sa ešte tmlilí Vajnoráci rôzneho veku od 2 asi do 80 rokov. Všetci boli v dobrej nálade. Aj psi, ktorí pobehovali okolo svojich pánov, sa veselo „usmievali“. Okolo 14. hodiny sa spoločnosť pomaly rozchádzala. Zbalil som fotoaparát a pobral som sa domov. Guláš som si nedal, no to mi neprekáža, aspoň som si spravil prvú tohornú vychádzku do lesa. A stála za to.

PLÁNOVANÉ KULTÚRNE A ŠPORTOVÉ PODUJATIA, MÁJ A JÚN 2017

Máj:

1.5. Májová opekačka na Mahrovej búde /pondelok/ 10.00 h - 15.00 h

13.5. Tvorivé dielne pre deti, Galéria Typo & Ars, 10.00 h - 14.00 h

14.5. DEŇ MATIEK - slávnosť /nedeľa/ účinkujú deti vajnorých škôl, Orchester ZUŠ Vrbenského Bratislava a ZUŠ Eugena Suchoňa Pezinok, Hudobná skupina Nebe na Zemi, Park pod lipami, 15.00 h. V prípade nepriaznivého počasia, DK Vajnory.

27.5. Oslavy MDD /sobota/ detské ihrisko Koniarkova, 15.00 h. V prípade nepriaznivého počasia zmena termínu.

27.5. Tvorivé dielne pre deti, Galéria Typo & Ars, 10.00 h - 14.00 h

Športové podujatia:

20.5. „HOĎ a BEŽ“ /sobota/ organizuje HK Vajnory, spoluorganizátor MČ Ba-Vajnory, areál Alviano, 10.00 h

23.5. Vajnorská miniolimpiáda /utorok/ pre 1. stupeň ZŠ Vajnory

Jún:

3.6. Streetball Vajnory 2017, areál Alviano

10.6. Tvorivé dielne pre deti, Galéria Typo&Ars, 10.00 h - 14.00 h

16.6. Country večer, Hostinec EDA, Pod lipami 19.30 - 24.00 h

17.6. FARMARSKÉ TRHY, sobota, v spolupráci s p. M. Obuchom

22.6. Víťanie detí do života, sobášna sieň MÚ Vajnory, 15.00 h

23.6. Svätotojárske ohne /sobota/ Pozemkové spoločenstvo Vajnory, MČ BA-Vajnory, Nemecká dolina, 19.30 h

23.6. Country večer, Hostinec EDA, Pod lipami 19.30 - 24.00 h

25.6. „Dvaja muži v šachu“ /nedeľa/ premiéra, VOD, pódium Park pod lipami

30.6. OPEN AIR KINO /piatok/ slávnostné otvorenie premietania filmov, Park pod lipami, 21.00 h

Športové podujatia:

17.6. Futbalový turnaj mladších žiakov futbalový štadión Pri Struhe, od 9.00 h Zmena programu vyhradená!

TERMÍNY BUDOVANIA ODVODŇOVACÍCH ZARIADENÍ A CHODNÍKOV

Začali sme budovať, respektíve renovovať a odstraňovať lokálne bodové nedostatky odvodnenia miestnych komunikácií. Práce sú rozdelené do 4 etáp podľa lokality.

Presné termíny a ulice:

17. - 19. týždeň: Osloboditeľská, Križov

vatka ulíc Roľnícka a Na jarku.

19. - 21. týždeň: Ulica Kataríny Brúderovej, SO 06 Kataríny Brúderovej - od č. 19 po križovatku Koncová.

21. - 23. týždeň: Pračanská - Čierny chodník až Pri Mlyne PS, Pri Struhe - od Koncovej po vstup na ihrisko.

23. - 26. týždeň: Križovatka ulíc Uhliská

a Tomanová, lokálne opravy priebežne. Termíny sa môžu meniť podľa počasia i okolností realizácie jednotlivých etáp. Vzhľadom na podnety, ktoré dostávame, chceme ubezpečiť obyvateľov, že všetky zelené miesta sa po skončení stavebných prác budú vzápätí rekultivovať.

Vajnorské Ochotnícke Divadlo občianske združenie
Bakchus Vila Vajnory

uvádzajú
TALK SHOW
Igora Roya
STRETNUTIA POD KLENBOU

Lubo Paulovič herec, režisér
Ida Rapaičová herečka
a utajený hudobný hosť

19.5.2017 / 19:00

BAKCHUS VILA, historická pivnica
Pod lipami 1, Bratislava - Vajnory

PREDPREDAJ
budova VOD, Saldova ul.
-5,- €

rezervácie a informácie:
divadlo-vajnory@comcast.sk
0904 789 479

ZA PODPORU A SPOLUPRÁCU ĎAKUJEME:
Helena a Josef PAULEROVCI, Ján PANÁK, Dušan DŽATKO

Viera Tisová
Helga Stolz
KOPRA
Bakchus Vila

Mládenci postavili máj

IFK

Naši predkovia dávali pred 1. májom na domy a hospodárske budovy stromčeky na ochranu pred zlými duchmi a chorobami. Máj vtedy predstavoval mladý stromček, najčastejšie smrekový, jedľový alebo brezový. Máj sa staval pred domy, v ktorých bolo dievča súce na vydaj. Tradícia stavania mája žije aj vo Vajnoroch. V nedeľu 30. apríla mládenci z hádzanárskeho klubu za podpory „civilov“ priniesli do parku Pod lipami máj a postavili ho. Veselú náladu zabezpečili členovia Vajnorského okrásľovacieho spolku svojimi „pjesničkama“.

TV BRATISLAVA

TV BRATISLAVA
VIDÍME, CÍTIME S VAMI.
A KONÁME.

www.tvba.sk

10
ROKOV

KOZMETICKO-REGENERAČNÝ SALÓN IVA
Za mlynom 3 Vajnory, tel. 0904 623 275
GUINOT: Jarné ošetrenia pleti pre rozjasnenie, hladšiu a mladšiu pleť. www.salon-iva.sk

Jeane Mode

Janka Kaňáková - Šuchoyenová oznamuje, že kračírsky salón zo Šaldovej 2 je presťahovaný na Rolnícku 36, BA Vajnory tel. č. 0903 479 445

Senior klub blahoželá

svojim dvom členom k životnému jubileu. Pán Jaroslav Kusanda dňa 25.3.2017 oslávil krásne 80-te výročie a pani Beáta Víteková dňa 19.4.2017 oslavovala svoje 65-te narodeniny. Obom srdečne blahoželáme a do ďalšieho života želáme všetko najlepšie, hlavne veľa zdravia, šťastia, lásky a životného elánu.

Členovia Senior klubu

Hromadné očkovanie psov proti besnote v Mestskej časti BA - Vajnory

Vážení majitelia psov, v Mestskej časti Bratislava - Vajnory sa dňa 13.mája 2017 uskutoční hromadné očkovanie psov proti besnote v čase od 13,00 hod. do 16,00 hod. pred Miestnym úradom - z Jačmennej ulice. Cena 1 ks vakcíny je 6,00 EUR.

ČERPADLÁ
predajňa v nových priestoroch
Vajnorská 140
(areál UNIPLAST)
Príďte sa poradiť a nakúpiť u odborníkov.
Pre obyvateľov MČ RAČA a VAJNORY zľava **10% ZĽAVA**
0948 473 666, 0948 776 121
www.aquakomfort.sk

re-bicom.com
Biorezonančné centrum a kozmetika
Pre obyvateľov Vajnor **-20%**
Ponúkame služby v oblasti alternatívnej medicíny s dlhoročnou praxou. Ide o celostný prístup ku klientovi. Odstraňujeme bolesti a blokády chrbtice a pohybového aparátu. Riešime elimináciu alergických príznakov a odstraňujeme psychické blokády a stres. U nás využijete aj komplexné kozmetické ošetrenie pleti. Sme na Rybníckej ul. 29 vo Vajnoroch.
Info na tel.: 0905/635 187.

PRIDAJ SA K NÁM

Vajnorské Ochotnícke Divadlo
rozširuje svoj súbor
HĽADÁME PRÁVE TEBA
muži / ženy od 18rokov

chceš **HRAŤ**, alebo máš talent na **SPEV**, či hráš na **HUDOBNÝ NÁSTROJ**

DAJ O SEBE VEDIET'

divadlo-vajnory@centrum.sk **0944 016 154**

Vybavovanie na jednom mieste

IOMO alebo Integrované obslužné miesto občana, ako jedno z pilotných pracovísk na Slovensku, je nové pracovisko zriadené pre občanov na Miestnom úrade mestskej časti Bratislava-Vajnory. V kancelárii súčasného matričného úradu (Centrálny informačný systém matrik - CISMA) a ohlasovne pobytu (Centrálne ohlasovňa - CO). IOMO ponúka občanom prístup k elektronickým službám štátu na jednom asistovanom mieste.

Burza detského ošatenia

Dňa 8.4.2017 sa vo Vajnoroch opäť konala burza, v poradí už dvanásť. Počasie vyzeralo rôzne, ale nakoniec sa umúdriilo a zasiavalo na nás aj slniečko. Mamky predávali krásne ošatenie pre najmenších, ale našli sa aj pekné kúsky pre väčšie detičky. Na svoje si prišli aj dospeláci. V ponuke boli aj hračky a veľa pekných kníh. Bolo naozaj z čoho vybrať. Tento krát sme veci na charitu nezberali, nakoľko pani Popelková sa charite už nemôže venovať a náhrada za ňu sa nenašla. Ďalšia burza by mohla byť koncom mája, alebo začiatkom júna, podľa toho ako bude Park pod lipami k dispozícii. Informácie hľadajte na www.vajnory.sk alebo na sociálnych sieťach. Ďakujeme miestnemu úradu, že môžeme bezplatne využívať priestory parku na takéto podujatie.

Predajňa Priemyselného tovaru - Jačmenná 1, ponúka:

ELEKTROMATERIÁL * DOMÁCE POTREBY * BICYKLE a SÚČIASTKY

ZAHRADKÁRSKE POTREBY

Pri nákupe záhradných substrátov, mulčovacej kôry a hnojív, dovoz tovaru vo Vajnoroch **ZADARMO**. Info v predajni.

Tovar si môžete objednať aj telefonicky!!

02/43 712 205, 0903621138, alebo e-mail: meepe@netax.sk

Objednávka Vám bude doručená v pracovné dni do 24hod!!

Na všetky **BIO** postreky **ZEAVA - 20%**

Nákupom tovaru vo Vašej najbližšej predajni šetríte čas a peniaze.!

Otvorené: Pondelok – Piatok: **9⁰⁰ - 18⁰⁰** Sobota: **8⁰⁰ - 12⁰⁰**

Akcia na znížené ceny platí do: 15.5.2016 alebo do vypredania zásob!

VAJNORSKÉ FARMÁRSKE TRHY
Ochutnaj a kúp produkty priamo od malých farmárov

17. JÚN 2017 (SOBOTA)
8:00 – 13:00
PARK POD LIPAMI, VAJNORY

Prezentované na kľúč v spolupráci s MČ Bratislava - Vajnory
VAJNORY

Mestská časť Bratislava - Vajnory
Vás pozýva spoločne osláviť

DEŇ MATIEK
nedeľa 14. mája 2017 o 15.00 h
v Parku pod lipami

V programe „Dnes len pre Vás...“ účinkujú deti z vajnorských škôl, Orchester ZUŠ Urbenského Bratislava a ZUŠ Eugena Suchoňa Pezínok, Hudobná skupina Nebe na Zemi

Hádzanársky klub Vajnory vás pozýva opäť zažiť

Športový deň detí

HOĎ A BEŽ!

Bavme sa športom...

Miesto: **Hádzanárske ihrisko vo Vajnoroch**
Dátum: **sobota 20.5.2017**
Začiatok: **o 10:00**

Program:
10:00 registrácia detí
10:30 športové hry a súťaže
Vyhodnotenie a ocenenie

Vítané sú všetky vekové kategórie
Občerstvenie zabezpečené
Ceny a darčeky pre účastníkov

Informácie: hkvajnory@hkvajnory.sk | www.hkvajnory.sk | 0903 150 983

MČ Bratislava Vajnory Vás srdečne pozýva

MDD

27. mája 2017
sobota od 15.00 h,
detské ihrisko
Koniarkova

PROGRAM:
Zábavné športové disciplíny,
súťaže, nafukovadlá, tvorivé dielne,
maľovanie na tvár
a veľa sladkých prekvapení

Číslo 014 HBC Slovenská republika, s.r.o. Eliza, Srdčana, Nostalgia KRODNÍCTVO SIBIR PALIGO TESCO Vajnory POTRAVINY - VEŠERKA "Dobrotas" Vajnory

Budujeme, opravujeme, aby Vajnory boli krajšie a lepšie sa tu žilo

Osádzanie smetného koša, Rolnícka ul.

Čistenie cyklotrasy JuRaVa po orezaní krovín

Vyčistenie krajníc - Tomanova ul.

Orezy stromov na ul. Alviano

Na orez stromov bola potrebná aj plošina

Vyčistenie a orezanie krovín

Zberné hniezdo na separovaný odpad, ul. Kataríny Brúderovej

Výmena živичného povrchu na ul. Pri mlyne (od Príjazdnej ul., po železničné priecestie)